

YOHANUS

Yohanus nu pasa mayenu Yesus Kristus tuku kuyarna

Yesus nu tango 12 madiningina ta Yohanus nu nane tuku ande. Nu mara mindek Yesus tugumnge minmba nu tuku kume purmba minna tukunu pasa ngakmba Yesus nu yaba pasambi Zu mbal saningina ta tugunu kilimok kuklimba nu tumna le nu katese mayena.

Yohanus nu nuje nyu yabuka tango ande Yesus nu tuku kume pur mayena ta tuku sakina ta nu nuje miroŋ tuku sakina. (Yohanus 20.2; 21.7 kangerap).

Yohanus nu pasa mayenu Yesus Kristus tuku kuyarna ta tugunu tejenmba. Yesus nu Kuatenge madina tango. Nu Kuate tuku Kinjo ta sine son nga nu kila pile mayebe nga nu pasa te kuyarke likina. Sine Yesus tuku son ngube ta sine nuje nyu mbolŋge abo tugu minmba minam tuku tamngig. (Yohanus 20.30-31 kangerap).

Minge Pasa abo ngak

1 ¹O buk kilke te nda minna le ande nyunu Minge Pasa minmba minna. Nu Kuate ndoŋ minmba minna. Minge Pasa nu Kuate. ²Tugu mbolŋge nu nale Kuate ndoŋ minmba minnaik. ³Nu agaŋ ndende ngakmba kile-mayokkina. Nu kile-mayok ndakina kande agaŋ ndindo mata mine ndakate kande. Nu ndo tugu.

⁴Abo maŋau ta Minge Pasa nu miro. Abo maŋau nu bulu taŋaŋ sine tango kilngasingit. ⁵Bulu ta ma make sinamnge bulungate le ma makeŋge bulu kupe seram kumuŋ kuga.

⁶Tango ande Kuatenge kukulna le prona ta nyunu Yohanus. ⁷Nu bulu ta tuku maŋau te-mayokmba saningguwa le ngakmba son ngam tuku nu prona. ⁸Yohanus nu bulu ta kuga. Nu bulu ta tuku maŋau te-mayokam prona.

⁹Bulu tugusek tango pino ngakmba kilnganingam tuku kilke te mbol prowam bafuna. ¹⁰Nunge kilke te te-mayokna sulumba minna ma ma nu

kilke te mbol prona. Prona le kilke mbol mbal nane nu katese ndanaig. ¹¹Nu nuŋe mbal tugum prona le nane nu nzalinu te ndakinaig. ¹²Afu nu nzalinu tumba nu kumuŋ ŋginaig mbal Kuate nu nane nyu niŋgina le nane nu tuku kiŋo kame mayok kinaig. ¹³Nuŋe kiŋo kame mayok kinig mbal ina mam tuku ndare ko ŋgarosu tuku nzali ko taŋgo tuku wamdusmbi kuga. Kuate nu nuŋe maŋau nane sinamŋge pilit le nuŋe kiŋo kame mayok kinig.

¹⁴Miŋge Pasa nu sine taŋgo taŋaŋ mayok ka sine ŋgamukŋge minna le sine nu tuku tugusek maŋau taŋgo make patikam maŋau nu kumuŋganu ŋak minna le kaŋgerka Mam Kuate tuku Kiŋo ndindo ta kila pilgeŋ.

¹⁵Yohanus nu taŋgo ta kaŋgermba nu kumumbi wika saniŋgina: Ande ye ŋgumnemŋge prowamŋgat ŋga satingen taŋgo ta not. Ye nda minen le nu minmba minna. Ta tuku nu ye liyumba mbolŋge minit ŋga satingen ŋgina.

¹⁶Wam magenu ŋakmba nu mbolŋge kumuŋganu ŋak minig le sine nu tugumŋge kileg. Nu sine ake sinaŋ make patika lato-latomba siŋgit. ¹⁷Moses nu prona le tukul maŋau mayok kina. Yesus Kristus prona le taŋgo ake sinaŋ make patikate maŋau le tugusek maŋau mayok kinaik. ¹⁸Ande nu Kuate kaŋger ndate. Nuŋe Kiŋo Ndindo nale Mam ndoŋ ndindo minmba muŋgu kume purkik ta nuŋge Mam nuŋe tuku maŋau te-mayokna le kile kaŋgerg.

Yohanus kule pisne taŋgo pasa kuklina
(*Mateus 3.1-12; Markus 1.2-8; Lukas 3.1-18*)

¹⁹Zu afu Yerusalemŋge Yohanus tuku pasa pilnaig le pris mbal Levi tuku ndare afu ndoŋ pro Yohanus kusnanaig: Ne ima ŋginaig le ²⁰nu nuŋe miroŋ tuku yabu ndaka te-mayokmba saniŋgina: Kuatenge madina taŋgo Kristus ye nu kuga ŋgina. ²¹Taŋakina le nane nu maŋ kusnanaig: Ne Kristus kuga ŋgate ta ne ima. Ne tuan taŋgo Elia e ŋginaig le nu sakina: Ye Elia kuga ŋgina le nane maŋ lato kusnanaig: Tuan taŋgo suŋgo prowam tuku ŋga sakade ta neŋge e ŋginaig le ye nu kuga ŋgina.

²²Kile nane nu sanaig: Ne ima. Nane afu sine kukulsinggaig ta ndaŋmba nane saniŋbe. Ne naŋe miroŋ tuku ndaŋkate ŋginaig le ²³nu ndek nane saniŋgina:

Ye taŋgo ma baknu mbolŋge wika teŋenmba saka minet: Suŋgo tuku ndin te-tiwap ŋget. *Aisaia 40.3*

Tuan taŋgo Aisaia nu taŋamba o buk ye tuku sakina ŋgina.

²⁴Nane Farisinge kukulniŋginaig mbal ta maŋ lato Yohanus kusnanaig: ²⁵Ne Kristus ko Elia ko tuan taŋgo suŋgo ande kuga ŋgate ta ndaŋam saka ne taŋgo pino kule pisneningit ŋginaig le ²⁶nu ndek saniŋgina: Ye kulembi taŋgo pino kule pisneninget. Ande nu tane ŋgamukŋge pro minit ta tane nu gilai minig. ²⁷Nu ye ŋgumnemŋge prowamŋgat ta nu ye liyate. Ye taŋgo mayenu

kuga. Ye nu tugumnge loka nu tuku kupe ngaro tuku muli kukliwam tuku wam njai ta mata nu mbolnge kam kumuŋ kuga ngina.

²⁸Betani tumbraŋ Yordan kule make simnge Yohanus nu nane kule pisneniŋmba minna le wam ta mayok kina.

Kuate tuku Sipsip Fat

²⁹Mafena le Yesus nu Yohanus tugum ilmba minna le nu kaŋgermba sakina: Ai si. Kuate tuku Sipsip Fat ilit si. Nu kilke mbol mbal ŋakmba tuku une saukate. ³⁰Ande ye ngumnemnge prowamngat nga buk satingen tango ta not. Ye nda minen le nu minmba minna. Ta tuku nu ye liyumba mbolnge minit nga satingen. ³¹Ye mata nu gilai minen ta tane Israel mbal nu kila palmbim tuku ye pro kule pisne piro biyumba minet ngina.

³²⁻³³Kile Yohanus nu nane saningina: Ye mata Kristus gilai minen ta Kuatenge ye kule pisne piro biyam tuku kukulyina nunge ye wam paguyumba sakina: Tukul Guwa ndeka tango ande mbolnge minwa le ne kaŋgeramngat ta not. Nunge tane Tukul Guwambi tane tuku ngamunggal kule pisne tanaŋ tingamngat nga sayina. Tukul Guwa nu samba mbolnge gami tanaŋ ndeka tango te mbolnge minna le kaŋgeren. ³⁴Ye wam ta kaŋgermba tango te nu Kuate tuku Kiŋo ye katesemba kile nu tuku saka minet ngina.

Yesus nu tango afu madiningina

³⁵Mafena le Yohanus nu nuŋe dubiwanu tango armba ndoŋ tiŋ minnaig le Yesus nu kumba minna le ³⁶kaŋgermba sanikina: Ai si. Kuate tuku Sipsip Fat kinit nosin ngina. ³⁷Tanaŋa sakina le nu dubinaik tango ar ta pasa ta ismba Yesus dubimba kinaik le ³⁸nu mbilka kaŋgerka nale kusnanikina: Tale ndaŋam ilik ngina le nale nu sanaik: Rabi, ne wande ndaŋ mbolnge minit nginaik. (Rabi pasa ta tugunu Tum Tanaŋo). ³⁹Kile nu ndek nale sanikina: Tale ilmba kaŋgerap ngina le nale nu ndoŋ kumba ka nu wande minna ta kaŋgerinaik. Furiram ki kanum 4 mbolnge nale ka nu ndoŋ minnaik le ka furirna.

⁴⁰Nale Yohanus tuku pasa ismba Yesus dubinaik tango ar ta ande nyunu Andreus nu Simon Petrus tuku aba nuŋe. ⁴¹Nu pitik ndo mambo nuŋe sota te-silika sana: Sile Mesias^a kaŋgerik nga sana. (Mesias nyu ande Kristus). ⁴²Andreus nu mambo nuŋe mindemba Yesus tugum kina le nu kaŋgermba sana: Ne Yohanus tuku kiŋo Simon. Ne nyu kitek Sefas ngina. (Nyu ta tugunu Ndambe. Nane Grik pasambi Petrus ngade).

Yesus nu Filipus nale Nataniel wikina

⁴³Mafena le Yesus nu Galilea ma mbol kambim saka Filipus te-silika sana: Ne ye dubiya ngina. ⁴⁴Filipus nu Betsaidanu. Andreus nale Petrus ndoŋ nane tumbraŋ tuma.

^a 1.41 Mesias nyu ta tugunu: Kuatenge madina tango

⁴⁵Kile Filipus nu tanjo ande nyunu Nataniel sota te-silika sana: Moses tuan tanjo njakmba ande tuku kuyarnaig ta sine nu kanjergig. Nu Nasaretnu tanjo Yesus. Nu Yosef tuku kiyo ngina le ⁴⁶Nataniel nu sakina: i ... Nasaretnge tanjo sunjo ande prowam kumuŋ kuga ngina le nu lafumba sana: Ne ye ndoŋ ilmba ka kanjera ngina.

⁴⁷Nale kumba minnaik le Yesus nu Nataniel kanjermba sakina: Ai si. Israel tanjo tugusek nu yabri manau kugatok ngina le ⁴⁸nu pasa ta ismba Yesus sana: Ne ndanmba ye tuku wamdus kila palet ngina le nu ndek sana: Ne Filipusnge wi ndakat le ne fik ail kumnem tanje minat le ye ne kanjernit nga sana. ⁴⁹Tanjakina le Nataniel nu ndek sana: Rabi, ne siŋka Kuate tuku Kiyo. Ne Israel tuku Gabat Sunjo ngina le ⁵⁰nu sana: Ne fik ail kumnemnge minat le kanjernit ngit ta tuku ne ye tuku son ngate e? Ne wam kitek sugokanu wam te limba kanjerkamngat ngina sulumba ⁵¹sakina: Ye siŋka sanamngit. Ijgumneŋga samba talkuwa le Kuate tuku eŋel kame ye Ndindo Katesek Tanjo tugum ndeka mbumba kumba minwaig le ne kanjernunŋat ngina.

Kana tumbranŋ pino tam tuku pagunaig

2 ¹Mara armba kuganaig le Galilea ma tugu Kana tumbranŋge tanjo ande pino tam tuku pagumba nye sunjo prona. Yesus ina nuŋe mata nane ndoŋ tanje minna. ²Nane pasa pilnaig le Yesus nuŋe dubiwanu mbal ndoŋ mata ka tanje minnaig.

³Nane isukusmba kumba grep kule kuganaig le Yesus ina nuŋe nu sana: Nane grep kule kugawaig ngina le ⁴nu sana: Ina, ndanam ne ta tuku sayate. Ye tuku ait kile ngina. ⁵Tanjakina le ina nuŋe nu kumba ka piro mbal saniŋgina: Nu wam ande kam tuku satinŋuwa kande nu tuku pasa kumuwap nga saniŋgina.

⁶Wande ta mbolŋge kule lingam tuku waim sugo ⁶minnaig. Waim ta tuku ndindo 100 lita taŋaŋ. Zu mbal tuku manau waim ta kule kutumba kupe wai minyanŋam tuku. ⁷Kile Yesus nu piro mbal saniŋgina: Waim njakmba te kule linŋe likap ngina le nane kule linginaig. ⁸Tanjaŋaig le nu ndek saniŋgina: Kule afu murko sinamnge tolmba ka pagu kulatkanu tanjo tape ngina le nane taŋanaig. ⁹Kule grep kule kuilkina ta pagu kulatkanu tanjo fudinmba tumba nyina. Aniŋge grep kule prona ta nu gilai. Piro mbal kule tolnaig nanenŋe ndo kila. Nu gilai minmba nu tanjo nu pino tam tuku wika sana: ¹⁰Siŋgine manau ta sine ambonŋa grep kule kikoŋnu tanjo niŋmba ka nane njakmba nye kumude le ngumneŋga grep kule kaglinu suk ta niŋgeg le nyade. Ne manau mbilmba kile ndo grep kule kikoŋ nayo siŋgit le nyeg ngina.

¹¹Yesus nu Galilea ma tugu Kana tumbranŋge wam tambi tugu pilmba nuŋe sanŋri te-mayokna. Taŋana le nuŋe dubinaig mbal nu siŋka Kuatenŋe madina tanjo ta son nginaig.

¹²Ait ta kugana le Yesus nuŋe ina maib kat nuŋe kilmba nuŋe dubiwanu mbal ndoŋ ndek kinaig ka Kaperneum tumbraŋŋe ait afu tanŋe minnaig.

Yesus nu Yerusalem kusem wande suŋgo wakeina
(*Mateus 21.12-13; Markus 11.15-17; Lukas 19.45-46*)

¹³Zu mbal tuku pagumba nye suŋgo nyunu Pasowa patukina le Yesus nu mbumba Yerusalem kina ka ¹⁴tanŋe kusem wande suŋgo sinam kumba kawaŋ tanŋe afu makau sipsip umaŋ kurinum piyaniŋgam tuku patike lika afu ndametiŋ muŋgu walka minnaig le kaŋgerkina. ¹⁵Nu kaŋgerka muli kilmba pirka rabeŋ wakeimba tumba nane ŋakmba makau sipsip turmba kogroŋka pitaikina sulumba ndametiŋ muŋgu walka minnaig mbal nane tuku ndametiŋ bareŋniŋmba nane tuku mbain kilepanke likina.

¹⁶Taŋamba nu umaŋ kurinum piyawam tuku patikinaig mbal saniŋgina: Agaŋ ndende te kilmba kape. Mam tuku wande te tane mbilmba piya ma taŋaŋ nda palpe ŋgina. ¹⁷Taŋakina le nuŋe dubinaig mbal wam ta kaŋgermba kuyar pasa ande idusnaig ta teŋenmba.

Ye ne tuku tukul wande minam tuku ŋgamuŋgal kunde-kundete
ŋgate. *Mune 69.9*

¹⁸Kile Zu mbal ta nane Yesus sanaig: Ne sine pitaikat ta maŋau kitek saŋgrinu ka le sine ne nyu ŋak ŋgube ŋginaig le ¹⁹nu ndek saniŋgina: Tane kusem wande suŋgo te sambriwe suluwap le mara keŋmba mbolŋge ye maŋ te-tiwamŋgit ŋgina. ²⁰Taŋakina le Zu mbal nane ndek pirerek purka sakinaig: i ... Nane kusem wande te yar 46 pirokinaig. Yoi. Ne mara keŋmba te-tiwam sakate e ŋginaig.

²¹Yesus nu kusem wande tuku sakina ta nuŋe ŋgarosu tuku yaba pasa tumba taŋamba sakina. ²²Ŋgumneŋga Yesus nu kumna sulumba maŋ tiŋgina le nuŋe dubiwanu mbal nuŋe pasa ta maŋ idusnaig. Idusmba nuŋe pasa kuyar pasa ta turmba son ŋginaig.

²³Pasowa ait mbolŋge Yesus nu Yerusalemŋge wam kitek saŋgrinu ke likina le nane gudomma nu tuku son ŋginaig ta ²⁴nu nane tuku nzali dubi ndana. Nu nane ŋakmba tuku wamdus kila. ²⁵Andeŋge nu ande tuku sa ndana le nu ŋakmba ta kila minna.

Nikodemus nu Yesus ndoŋ pasatinaik

3 ¹Farisi tanŋo ande nu Zu mbal tuku gabat tanŋo minna ta nyunu Nikodemus. ²Nu furir Yesus tugum promba nu sana: Tum Tanŋo, Kuate nu ne ndoŋ minit le ne taŋamba wam kitek saŋgrinu ke likate. Nu ne ndoŋ nda minwa ta ne taŋamba ke likam kumuŋ kuga. Ta tuku sine kila. Kuate nu ne kukulnina le pro sine tumsiŋmba minit ŋgina. ³Taŋakina le Yesus ndek nu sana: Ye siŋka ne sanamŋgit. Tane kiŋo dabro

kitek tanjaj manj mayok nda kape ta tane Kuate kulatkate ma sinam kine nda ngina le ⁴nu ndek sana: i ... Ndanmba tanjo buk sunjokina ta ina nuņenge manj te-palmbimngat. Nu luka ina nuņe tuku funjul sinam kuwa le manj te-palmbim kumuņ kuga ngina le ⁵Yesus nu manj sana: Ande nu kule le Tukul Guwanje kitek te-pile ndakuwaik ta nu Kuate kulatkate ma sinam kine nda. ⁶Ande nu tanjonje te-pilit ta nu njarosu ndo. Ande nu Tukul Guwanje te-pilit ta nu Tukul Guwa njak minmba samba mbolok tanjo mayok kinit. ⁷Tane kiņo dabro kitek manj mayok kambim tuku sanit ta tuku wamdus sulu ndawa. ⁸Bubre nuņe nzali dubimba prote le tane fudunu isig. Nu aninje tinja ka aninje kugate ta tane tugunu katese ndade. Tanjamba ndo Tukul Guwanje ande kitek te-pilit ta tane tugunu mata katese ndade ngina.

⁹Nikodemus manj lato Yesus sana: Ne manjau sakate ta ndanjanmba mayok kinit ngina le ¹⁰nu ndek sana: Ne Israel mbal tuku tum tanjo ande ta ne ndanam tugunu katese ndate? ¹¹Ye sinja pasa sanamngit. Sine wam afu kila mineg ta kile-mayokkeg. Wam afu ammbi kanjerkigenj ta satinjeg le tane sine tuku pasa ta pitaide. ¹²Ye kilke mbolok wam saket ta tane son ngam fugude. Samba mbolok tuku wam saki ta tane sinja son ngam kumuņ kuga. ¹³Ande nu samba mbol kine ndakate. Ye Ndindo Katesek Tanjo ndo samba tumbranje minen sulumba ndeken.

¹⁴Moses nu ma baknu mbolnje mbenj kanu ail mbolnje pilmba te-dunjingina tanjamba ndo nane ye Ndindo Katesek Tanjo ail mbolnje pilmba te-dunjamngai. ¹⁵Ye te-dunjuwaig le ande nu ye kumuņ nja son njuwa ta nu abo tugu tumba minmba minamngat ngina.

¹⁶Kuate nu kilke mbol mbal njakmba tuku kume purmba nuņe Kiņo nuņe ndindo ninjingina. Ima nu Kiņo nuņe kumuņ nja son nigate ta nu ngisi ndaka abo njak minmba minamngat. ¹⁷Ta ndanam? Kuate nu Kiņo nuņe kukulna le kilke te mbol prona ta une tuku pa ningam tuku pro ndana. Nu tanjo pino njakmba tuku muskil kile-tidingam tuku prona. ¹⁸Ima nu tuku kume tuku sanjri tomba tinjuwa ta Kuatenje nuņe une tuku pa tuwe nda. Ima nu Kuate tuku Kiņo ndindo tuku son nda njuwa ta nu nuņe une tuku pa tam tuku minit. ¹⁹Tanjo afu nane nanjine une tuku pa tam tuku minig ta tugunu tejenmba. Bulu tugusek nu kilke te mbol prona le tanjo nane wam njaigonu kade tukunu nane bulu ta mbulmba ma make nzaliningit. ²⁰Tanjo nu uneka minit ta bulu tanje nu wam kate ta kile-mayokkikat nja nu bulu kua ka maskenje minit. ²¹Tanjo nu manjau tugusek mbolnje minit ta nu Kuate tuku nzali dubimba manjau kate ta te-mayokam tuku bulu tugum prote nja Nikodemus sana.

Yohanus nu Yesus tuku sakina

²²Kile Yesus nu nuņe dubinaig mbal ndonj tinja Yudea ma tugu mbol kinaig ka tanje minmba nu tanjo pino kule pisnenjingina.

23-24 Yohanus nu muli wandekŋge mine ndaka minmba nu Enon tumbraŋge minna. Enon tumbraŋ nu Selim tumbraŋ patukŋge. Tanŋe kule gudommmba minnaig tukunu tanŋo pino nane Yohanus tugum pronaig le nu nane mata kule pisneniŋgina.

25 Ait ande Yohanus dubinaig tuku tanŋo nane Zu tanŋo ande ndoŋ kule pisne maŋau tuku kualeyauka minnaig. Nane Yohanus tugum promba nu sanaig: 26 Tum Tanŋo, ne Yordan kule simŋge tanŋo ande ne ndoŋ minna le ne nu tuku maŋau te-mayokmba sakina ta kile nu tenŋe kule pisneniŋgit. Nane ŋakmba nu tugum kumba minig ŋga sanaig le 27 nu ndek saniŋgina: Kuate samba mbolŋge minit nu tanŋo sanŋri tuwit le pirokate. 28 Ye o buk tane satingen le isnaig. Kuatenŋe madina tanŋo ye nu kuga. Ye nu tuku ndin wakeiwam tuku amboŋga Kuatenŋe kukulyina. 29 Tanŋo ande nuŋe pino ndinok imanŋe tate? Nuŋe tanŋo nuŋenŋe tate. Tanŋo ta nu gare ŋak minit le tanŋo gulab nuŋe nu gare pasa ta ismba nu mata gare-garekate. Ye mata taŋaŋ. Nane nu tugum kumba minig le ye kaŋgermba gare suŋgo tet. 30 Kile ye tuku nyu ibeŋ ka kugawa le nu tuku nyu suŋgoka ka mbol kuwa ŋgina.

31 Ande mbol ambeŋge ndekina ta nu sine ŋakmba lisiŋmba nu mbolŋge minit. Sine kilke te mbolŋge proŋeŋ ta sine kilke mbolok tanŋo ndo. Sine kilke mbolok wam ndo sakeg. Ande nu samba mbolŋge ndekina ta sine ŋakmba lisiŋmba nu mbolŋge minit. 32 Nu wam kaŋgerka isna ta kumumbi sakate le ŋakmba nu tuku pasa pitaide. 33 Ande nu tuku pasa son ŋgate ta nu maŋau tambi nu Kuate tuku pasa mata son ŋgate. 34 Kuatenŋe kukulna tanŋo ta nu Tukul Guwa ŋaknu tuwit tukunu Kuate sakate taŋamba nu mata sakate. 35 Mam Kuate nu Kiŋo nuŋe tuku kume purte sulumba nu agaŋ ndende ŋakmba nu tuku wai mbolŋge patikina. 36 Ande nu Kuate tuku Kiŋo nu kumuŋ ŋga son ŋguwa ta nu abo tugu ŋak minmba minamŋgat. Ande nu Kuate tuku Kiŋo tuku miŋge pitaiwa ta nu abo tugu te nda. Kuate tuku gubra nu mbolŋge minmba minamŋgat ŋga sakina.

Yesus nu Samaria pino ndoŋ pasatina

4 1 Yesus nu Yohanus limba tanŋo pino gudommmba kule pisneniŋgina le nane nu dubinaig ta Farisi mbal kila minig ŋga nu Yudea ma tugu kusrena. 2 Yesus nu nuŋe miroŋ tanŋo pino kule pisne ndaniŋgina. Nuŋe dubinaig tanŋo tanŋe nane kule pisneniŋginaig. 3 Nu Yudea kusremba maŋ Galilea kambim saka kina. 4 Ndin ta Samaria ma tugu ŋgamuk ŋgamuk kina.

5 Nane ndin dubimba kumba Samaria tuku tumbraŋ ande Sikar pronaig. Sikar tumbraŋ ta kilke ande Yakobŋge o buk kiŋo nuŋe Yosef tuna ta patukŋge minna. 6 Ma ta mbolŋge kule burok Yakobŋge wakeina tuku minna. Ki kanum 12 taŋaŋ Yesus nu lika ma ma matuk ka nu ka kule burok ta tugumŋge minyokina.

7-8 Nuŋe dubinaig tanjo nane buk nyamagan piyawam tumbraŋ kinaig le Yesus nuŋe ndo tanje minna. Tanjamba minna le Samarianu pino ande kule kunyam ndekina le nu ndek pino ta sana: Kule kunymba sa le nyi ŋgina le 9 nu ndek sana: Ndanam saka ne Zu tanjo ye Samaria pino kule yabanjate ŋgina. (Zu mbal Samaria ndoŋ ulendika waim ndindombi kule nye ndakade tuku).

10 Yesus nu lafumba sana: Kuate nu agan mayenu tanjo niŋgit ta ne gilai. Ye ne kule yabanjit ta ne ye mata gilai. Ne ye kila kande yabanjate le ne abo ŋak minmba minam tuku kule tinet kande ŋga sana le 11 pino ta nu sana: Sunjo, burok te kule o sinam nziŋge minit. Ne kunyam tuku murko kuga. Ne aniŋge kule abo ŋak tumba samŋat. 12 Sine tuku mbuŋ sunjo Jakob nu kule burok te sarkina. Nu nuŋe kiŋo kame aganjmor turmba kule te nyumba minnaig. Ne nu limba kule kise sam sakate e ŋgina le 13 nu lafumba sana: Ima nu kule milka te nyuwa ta nu maŋ kule parawamŋat. 14 Ima nu ye kule tuwi le nyuwa ta nu maŋ kule parawe nda. Kule ta nu tuku ŋgamuŋgal sinamŋe bulbulmba prote tanjan minwa le nu abo tugu tumba minmba minamŋat ŋgina.

15 Tanjakina le nu ndek Yesus sana: Sunjo, kule ta ye sa le nyi sulumba ye maŋ kule paraye nda. Ye maŋ kulenu lulu ndaki ŋgina le 16 nu pino ta sana: Ne kumba ka tanjo nanje tumba prowa ŋgina le 17 nu ndek sakina: Ye tanjo kugatok ŋgina le nu sana: Ne tanjo kugatok ŋgate ta siŋka sakate. 18 Ne buk tanjo wai inum sulumba kilmba kusreke likina. Tanjo ne ŋak minit ta ne tuku kuga. Ne ake gulabte. Ne tanjo kugatok ŋga sakat ta ne yabri ndakat ŋgina.

19 Nu pasa ta ismba sana: Sunjo, ye kile katesewet. Ne tuan tanjo ande. 20 Ye ne tuku kusna ŋak. Sine Samaria sine tuku wa mbuŋ kame tabe te mbolŋge Kuate tuku nyu te-duŋga nu mbariŋanu. Tane Zu mbal Yerusalemŋe ndo Kuate tuku mbariŋam tuku ma minit ŋga sakade ŋgina le 21 nu ndek sana: Ye pasa sanamŋgit te ne ise mayewa. Ait ande prowamŋat ta tane tabe te mbolŋge ko Yerusalemŋe Kuate mbariŋe nda. Maŋau kitekmbi Kuate mbariŋamŋgaig. 22 Tane Samaria mbal Kuate fudiŋmba kila pilmba nu mbariŋde. Sine Zu mbal nu kila minmba mbariŋeg. Nu sine ŋgamukŋge ande tanjo pino tuku muskil kile-tidiŋgam tuku te-mayokamŋat. 23 Mine minemba maŋau kise prowamŋat. Kile buk tugu pilit. Ima nu siŋka Mam Kuate mbariŋam idusmba kande Tukul Guwambi tugusemba Mam mbariŋwa. Mam nu tanjo kame tanjan nu mbariŋam tuku sota minit. 24 Kuate nu Guwa tukunu ima nu Kuate mbariŋam idusmba kande nu Tukul Guwambi tugusemba nu mbariŋwa ŋgina.

25 Kile pino ta nu sana: Mesias nyunu ande Kristus nu prowamŋat ta ye kila. Nu promba wam ŋakmba tumsinŋamŋat ŋgina le 26 nu ndek sana: Ye kile ne ndoŋ pasatek te ye nuŋge ŋgina.

²⁷Nu tanjamba saka minna le nuŋe dubiwanu tanjo nane luka pro nu pino ta ndoŋ pasata minna le kanjermba piriri ŋayonaig. Piriri ŋayomba ne ame agaŋ sotate ko ne ndaŋam nu ndoŋ pasatate ŋga kusna ndanaig.

²⁸Kile pino ta waim kusremba luka tumbraŋ kina sulumba nane saniŋgina: ²⁹Tango ande ye maŋau ŋakmba ke liken ta kile-mayokka sayat. Nu Kristus inde. Tane ilmba ka kanjerap ŋgina. ³⁰Tanjakina le nane ndek tumbraŋ kusremba nu sota kinaig.

³¹Pino ta ka tumbraŋŋge minna le Yesus dubiwanu tanjo nane nu sanaig: Tum Tango, ne nyamagaŋ tumba nya ŋga saka minnaig le ³²nu nane saniŋgina: Ye nyamagaŋ ande nyam tuku minit ta tane gilai ŋgina le ³³nuŋe dubiwanu mbal nane ndek nanjine nanjine sakinaig: Andeŋge nyamagaŋ tawet le nyat inde ŋginaig.

³⁴Kile Yesus nu nane saniŋgina: Kuatenge ye kukulyina le ye nu tuku nzali dubimba nu tuku piro suluwam tuku ta ye tuku nyamagaŋ. ³⁵Tane teŋenmba pasa sakade. Tambun bailkamba kugawa le nyamagaŋ alonu kilam tuku ait prowamŋgat ŋga sakade. Ye tane satinŋamŋgit. Tane nyam piro si kanjerkap. Nyamagaŋ buk magekinaig. Kilam tuku ait buk kumunŋgat. ³⁶Tango nu alonu kilit nu kile ndo piyanu tate. Nu nyamagaŋ kilit ta nu tanjo pino abo minmba minam tuku kilit. Wam ta tuku nyamagaŋ tumunu ŋgukate tanjo nyamagaŋ alonu kilit nale arŋeŋ gare-garekik. ³⁷Tane tuku yaba pasa ande teŋenmba. Andeŋge nyamagaŋ tumunu ŋgukate le andeŋge nyamagaŋ alonu kilit ŋga sakade. Yaba pasa ta son. ³⁸Tane piroka nyamagaŋ ŋgu ndakinaig. Alonu kilam tuku ye kukulŋget. Afu piro kareŋkinaig le tane alonu kilig ŋga saniŋgina.

³⁹Pino ta nu Sikar tumbraŋ mbal saniŋmba sakina: Tanjo ta ye maŋau ke liken ta ŋakmba kile-mayokka sayat ŋgina. Tanjakina le Samaria tumbraŋ takok mbal gudommba Yesus tuku son ŋginaig. ⁴⁰Nane kumba Yesus tugumŋge nu nane ndoŋ minam tuku ŋgailkinaig le nu ait armba nane ndoŋ minna. ⁴¹Afu gudommba nu tuku pasa ismba nu tuku son ŋga ⁴²nane ndek pino ta sanaig: Sine amboŋga neŋge sakina le ismba son ŋgigen. Kile singine miroŋ nu tuku pasa ismba nu Kristus Kuatenge madina tanjo ta kila pileg. Nu kilke mbol mbal muskil kile-tidinŋe niŋgam tuku tanjo ŋga sakinaig.

Yesus nu gabat tanjo ande tuku kiŋo wakeina

⁴³⁻⁴⁴Yesus nu o buk sakina: Tuan tanjo ande nuŋe tumbraŋ tuguk mbal nane nu talade ŋgina. Ta tuku mara armba kuganaig le nu Yudea ma tugu kusremba Galilea kambim saka kina.

⁴⁵O buk Yesus nu pagumba nye sunjo ait mbolŋge Yerusalemŋge wam kitek sanjrinu afu ke likina le Galilea mbal pagumba nye ta tuku pronaig ta nane kanjerkinaig. Ta tuku kile nu Galilea prona le nane gare-gareka nu nane ndoŋ minam tuku sanaig.

⁴⁶Nu Galilea ma tugu promba maŋ Kana tumbraŋ kina. Nu buk tanŋe kule mbilna le grep kule prona tuku. Ka tanŋe minna le Kaperneumŋge gabat tanŋo ande kiŋo nuŋe guaze suŋgo tina. ⁴⁷Nu tawo ndo minna le mam nuŋe Yesus nu Galilea prona pasa ta ismba nu tugum kumba kiŋo nuŋe wakeiwa ŋga sarsarumba minna le ⁴⁸nu ndek sana: Tane wam kitek saŋgrinu pirerek purkam tuku kaŋgermba ndo ye son ŋgade ŋgina. ⁴⁹Taŋakina le gabat tanŋo ta nu Yesus sana: O Suŋgo, ne pitik ndeka. Ye tuku kiŋo kumikat ŋgina le ⁵⁰nu ndek tanŋo ta sana: Ne ndek kaye. Kiŋo naŋe kume nda ŋgina le nu Yesus tuku pasa ismba son ŋga ndek kina.

⁵¹Nu ndek kina ka ndinŋe nuŋe piro tanŋo afu mbumba nu kaŋgermba sanaig: Kiŋo naŋe nu mayekina ŋga sanaig le ⁵²nu ndek nane kusnaniŋgina: Ki ait ndaŋ mbolŋge nu mayekina ŋga kusnaniŋgina le nane nu sanaig: Kubele ki mbilna le ŋgarosu pa tiŋgina ta mukuna ŋginaig. ⁵³Taŋakinaig le mam nuŋe nu pasa ta ismba Yesus nu kiŋo naŋe kume nda ŋgina ait ta mbolŋge ndo kiŋo nuŋe mayekina ta katesena. Taŋamba tanŋo ta nuŋe wande tuma mbal ŋakmba Yesus tuku son ŋginaig.

⁵⁴Yesus nu Yudea ma tugu kusremba pro Galileanŋge minna ta nu wam kitek saŋgrinu tambi nu ke arna.

Yesus nu Betesda kule tugumŋge tanŋo wakeina

5 ¹Kile Zu mbal tuku pagumba nye suŋgo ait ande prona le Yesus nu mbumba Yerusalem kina. ²Tumbraŋ suŋgo mbol tanŋe sipsip tuku malaŋga patumba kule kualin fudiŋndo ande minna. Kule ta Hibru pasambi nyunu Betesda. Kule makembiŋge baibai wai inum sulumba minnaig. ³Baibai ta sinamŋge guaze mbal gudommaba afu am tukulok afu kupe ŋaigonu afu ŋgarosu milmailkanu taŋamba kinye ŋak mine likinaig. [Mine lika kule galmuŋwa ŋga tairŋga minnaig. ⁴Suŋgo tuku eŋel ande ait afu nu kule mbolŋge ndekanu le kule galmuŋanu le ima nu ambonŋa kambinu ta nu mayekanu.]

⁵Tanŋo ande yar 38 guaze ŋak nu tanŋe minna. ⁶Yesus nu kaŋgermba nu ait kuennu taŋamba minna ta kila pilmba ndek nu kusnana: Ne mayekam iduste ŋga kusnana le ⁷guaze tanŋo ta nu sana: O Suŋgo, kule galmuŋte le ande nu ye tumba kule mbol palmbim tuku mine ndakate. Ye yiŋe miroŋ kule mbol kambim tuku tumet le ande nu ye liyumba kule mbol kinit ŋgina.

⁸Taŋakina le Yesus ndek nu sana: Ne tiŋga naŋe nzaŋnzaŋ kuramba kaye ŋgina le ⁹nu pitik ndo mayeka tiŋga nuŋe nzaŋnzaŋ kuramba lika kina.

¹⁰Ait ta kusem ait tukunu Zu gabat afu tanŋo ta kaŋgermba kusnanaig: Ndaŋam saka ne tukul lukamba naŋe nzaŋnzaŋ tumba lika kinit ŋga sanaig le ¹¹nu nane saniŋgina: Ande nu ye wakeiyat ta nuŋge naŋe nzaŋnzaŋ kuramba kaye ŋga sayat le taŋawet ŋgina.

¹²Tañamba saniņgina le nane ndek nu kusnanaig: Imaņge ne taņamba sanat űginaig. ¹³Ma ta mbolņge taņgo pino gudommba minnaig le Yesus nu buk kina tukunu mayekina taņgo nu ima nu wakeina ta lislismba katese ndana.

¹⁴Mine minemba Yesus nu kusem wande suņgo sinamņge taņgo ta kaņgermba sana: Ata. Kile ne maye minit. Naņe une maņau űakmba kusreka. Kuga ta piti ande ne mbol prowikat űgina. ¹⁵Tañakina le taņgo ta kumba ka Zu mbal saniņgina: Taņgo nu ye wakeiyat ta Yesusņge űgina.

¹⁶Yesus nu kusem mbolņge nu wakeina tukunu Zu mbal nane pro nu piti sermba minnaig le ¹⁷nu lafumba nane saniņgina: Yiņe Mam ndinok nu piroka minit. Ye mata piroka minet űgina. ¹⁸Tañakina le Zu mbal nane pasa ta ismba sakinaig: A ... nu ambonņa kusem lukawat. Kile nu lato mbarmba Kuate nu yiņe Mam ndinok űgat ta nu Kuate ndoņ kumu kumu minanu taņaj űgate űginaig. Taņaka nane maņ gubra tumba nu siņka balewam tuku pasa saņgri pilenaig.

Yesus nu nuņe miroņ tuku Zu mbal saniņgina

¹⁹Kile Yesus nu nane saniņgina: Ye siņka satiņgamņgit. Ye Kuate tuku Kiņo yiņe wamdusmbi piro afu kam kumuņ kuga. Mam nu piro ke likate le kaņgerket ta ndo ke liket. ²⁰Nu ye nuņe Kiņo tuku kume purte sulumba wam űakmba ke likate ta ye tumyate. Ye wam ke liket te űgumnenņa ta liniņmba wam kitek saņgrinu tumyuwa le tane kaņgerka pirerek purkamņgaig. ²¹Mam nu kumanu mbal abo niņmba kile-tidiņgate taņamba ndo ye nu tuku Kiņo yiņe nzali dubimba kumanu mbal afu abo niņget.

²²Mam nu taņgo tuku maņau pileniņmba lafunu niņgam tuku piro ta ke ndakate. Piro ta ye wai mbolņge pilna. ²³Nane Mam tuku nyu te-duņgade taņamba ye tuku nyu te-duņguwaig űga Mam nu piro ta ye sina. Ima nu ye tuku nyu te-du ndaņgate ta nu Mam ye kukulyina nu tuku nyu mata te-du ndaņgate. ²⁴Ye siņka satiņgamņgit. Ima nu ye tuku pasa ismba Mam ye kukulyina nu tuku son űgate ta nu abo tugu minmba minam tuku űak minit. Nu une tuku pa lafunu te nda. Nu űgisikam tuku wam kusremba abo minmba minam tuku űak minit.

²⁵Ye siņka satiņgamņgit. Mine minemba ye Kuate tuku Kiņo kumanu mbal yalpe űgi le nane űgamukņge ye tuku wi isig mbal tiņga abo űak minmba minamņgaig. ²⁶Mam nu abo maņau miro. Ye nu tuku Kiņo saņgri sina le ye mata abo maņau miro. ²⁷Kuate nu taņgo tuku maņau pileņga lafunu niņgam tuku ye Ndindo Katesek Taņgo nyu sina. ²⁸Tane pasa te tuku wamdus te-sulu ndawap. Ait ande prowa le nane mindesiņ patikade ma sinamņge minig mbal nane ye tuku wi ismba ²⁹tiņga mayok kaņgaig. Nane afu maņau magenu ke likinaig ta nane abo minmba minam tuku tiņgamņgaig. Afu maņau űaigonu ke likinaig ta nane pasa mbol kambim tuku tiņgamņgaig.

³⁰Ye yiŋe wamdusmbi wam ande kam kumuŋ kuga. Ye Mam tuku nzali dubimba taŋgo pileniŋget. Ye yiŋe nzali dubiwam tuku idus ndawet. Nu ye kukulyina ta ye nu tuku nzali ndo dubiwam iduset. Ta tuku ye taŋgo kumumbi pileniŋget. ³¹Ye yiŋe miroŋ tuku saket ta tane son ŋgam kumuŋ kuga. ³²Kuate nu ye tuku saka minit ta son pasa. Nu tuku pasa ta ye kila. ³³Tane taŋgo afu kukulniŋginaig le pro Yohanus kusnanaig le nu mata son pasa ye tuku sakina. ³⁴Taŋamba sakina ta nu taŋgo ndo. Ye nu tuku pasa suŋgomba idus ndawet. Ye tane tuku wamdus kilmba muskil kile-tidiŋge tiŋgam tuku idusmba Yohanus tuku pasa satiŋget. ³⁵Nu sati taŋaŋ ndin tumtiŋgina le ait fagnu ndo tane gare ŋak nu ndoŋ minnaig. ³⁶Son. Yohanus nu kumumbi ye tuku sakina ta ye nu tuku pasa suŋgomba idus ndawet. Mam nu piro kam tuku saŋgri sina le piro ke liket taŋge Mam kukulyina ta te-mayokte. Ye ta tuku suŋgomba iduset. ³⁷Tane Mam tuku ŋin tugu ise ndaka nu tuku tumail kaŋger ndade ta nu ye tuku saka minit ta ye tuku piro mbolŋge te-mayokte. ³⁸Tane nu ye kukulyina taŋgo son nda ŋgade tukunu nu tuku pasa tane sinamŋge mine ndakate. ³⁹Tane abo tugu minmba minam tuku tube ŋga tane piro kareŋka kuyar pasa burka minig. Kuyar pasa taŋge ye tuku sakate ta ⁴⁰tane abo tugu tam tuku ye tugum prowam mbulig.

⁴¹Taŋgoŋge ye tuku nyu te-duŋguwaig ŋga ye idus ndawet. ⁴²Tane tuku ŋgamuŋgal ta ye kila. Tane Kuate tuku kume pur ndade. ⁴³Ye Mam tuku nyu ŋak tane tugum prowen ta tane ye pitaiyade. Ande nu nuŋe nyu ŋak tane tugum prowa ta tane nu nzalinu tamŋgaig. ⁴⁴Taŋgine nyu mbol kuwa ŋga taŋgine taŋgine muŋgu nyu kile-mayokkade. Kuatenge tane tuku nyu kile-mayokkam tuku idus ndade. Ta tuku tane ye tuku son ŋgam kumuŋ kuga.

⁴⁵Tane ye tuku son nda ŋgade ta yeŋge Mam sawamuŋgit ŋga idus ndawap. Kuga. Taŋgo ande tane tala ndamba minig ta nuŋge tane tuku mbar ta te-mayokamŋgat. Taŋgo ta Moses. ⁴⁶Moses nu ye tuku kuyarna. Tane siŋka Moses tuku son ŋgade kande tane ye tuku mata son ŋgade kande. ⁴⁷Tane nu tuku kuyar son nda ŋgade ta ndaŋmba ye tuku pasa ismba son ŋgam kumuŋ ŋga nane saniŋgina.

Yesuŋge taŋgo 5,000 isukusneniŋgina
(*Mateus 14.13-21; Markus 6.30-44; Lukas 9.10-17*)

6 ¹Kile Yesus nu waŋ poŋga Galilea kule kualiŋ sim kina. Kule kualiŋ ta nyunu ande Tiberias.

²Yesus nu nuŋe saŋgri te-mayokmba guaze mbal afu wakeikina le taŋgo pino gudommba kaŋgernaig tukunu nane nu dubimba kinaig. ³Nu kule kualiŋ sim kumba nuŋe dubiwanu taŋgo ndoŋ tabe ande poŋga ka taŋge minyok minnaig. ⁴(Zu mbal tuku pagumba nye suŋgo Pasowa buk patukina).

⁵Minyok minmba Yesus nu mambilmba tanjo pino gudommba prowe likinaig le kanjerka Filipus kusnana: Sine aninge nyamaganj piyamba tanjo kame nzi niñbe le nyuwaig nga kusnana. ⁶Yesus nu wam kam tuku ta buk idusna ta nu Filipus tagowam tuku kusnana le ⁷nu ndek sana: Yoi. Tanjamba kande soñ 20 kilmba aganj piyamba foñfoñ niñbe le afu kumunje nda ngina.

⁸Nu dubina tanjo ande Simon Petrus tuku aba nuñe Andreus nu ndek sana: ⁹Ai te. Kiño te nu bret wai inum sulumba kualeganj armba kilmba prowat ta tanjo pino gudommba ngamuknje aganj ta nda minanu sukamngat ngina le ¹⁰Yesus nu nane saningina: Kile saningap le minyokuwaig ngina. Tanjakina le nane saninginaig le minyokinaig. Ma ta pibi ñak. Minyokinaig mbal gudommba tanjo ndo 5,000 tananj.

¹¹Kile Yesus nu bret foñfoñ 5 ta kilmba nu Kuate gare pasa tuna sulumba minyokinaig mbal ta walmba ninge likina. Nu kualeganj mata tanjana le nangine nzali dubimba kilmba nyinaig le maroningina. ¹²Maroningina le Yesus nu nuñe dubinaig tanjo saningina: Aganj fetfetit bateñnu ta ngisikubekaig. Kilmba manjurkap ngina le ¹³nane bret bateñnu kilmba sambe 12 ligneninginaig.

¹⁴Tanjo pino nu wam kitek sanjrinu kina ta kanjermba sakinaig: Tuan tanjo sunjo prowam tuku sakinaig ta noten nginaig. ¹⁵Tanjaka saka nane sanjri tinga Yesus tumba nangine gabat sunjo palmbim tuku bafunaig le nu katesemba tinga nuñe ndo tabe ande poñgina.

Yesus nu kule mbol mbol likina
(*Mateus 14.22-23; Markus 6.45-52*)

¹⁶Furiram nuñe dubiwanu tanjo ndek kule kualij tuku piyal kinaig. ¹⁷Ka piyalnje furirna le Yesus nu nane tugum pro ndana le nane waj poñga Kaperneum kambim saka waj koika fando si kinaig.

¹⁸Nane kumba minnaig le bubre tinga kule mbalo sugo sugo tinginaig. ¹⁹Nane koika ka fando ngamu 6 kilomita tananj tinginaig le Yesus nu kule mbol mbol lika waj tugum ta kumba minna le nane nu kanjermba kuru kuru ñayonaig. ²⁰Tanjanag le nu nane saningina: Tane kuru kuru ndakap. Te yenje ngina le ²¹nane pasa ta ismba wamdus ibej kinaig le nu waj poñguwa nga sanaig. Nu waj poñgina le kile ndo waj ma kambim bafuna ta mbol pronaig.

Nyamaganj tugusek

²²Mafena le nane kule kualij simnje minnaig mbal nane idusnaig: Kubele waj ndindo minna le nu dubinaig tanjo nanenje ndo waj ta poñga kinaig. Yesus nu nane ndoñ kine ndakina nga idusnaig. ²³Tanjamba idusmba minnaig le Tiberias mbal tuku waj afu Yesus nu Kuate gare pasa samba bret ningina le nyinaig ma ta mbol pro ibej kinaig. ²⁴Ibej kinaig

le nane tanje minnaig mbal Yesus nuje dubiwanu mbal mine ndakinaig le kila pilmba nane ndek wan kame ta ponja Yesus sota Kaperneum kinaig.

²⁵Nane kinaig ka Kaperneumnge Yesus kanjernaig sulumba sanaig: Tum Tango, ne ginu te prowat nga kusnanaig le ²⁶nu nane saniņgina: Ye siņka tane satinjet. Tane nyamagan tinggen le marotingina ta idusmba ye sotade. Ye manau sangrinu ke liken le kanjerkinaig ta tuku tane ye sote ndakade. ²⁷Nyamagan kagagte ta tuku sota piro karen ndakap. Nyamagan njayo ndangate tuku ta sotap. Abo tugu minmba minam tuku nyamagan ta ye Katesek Tango yenje tingamngit. Mam Kuate nu nyamagan tajan tingam tuku ye nyu sina ngina.

²⁸Tanjakina le nane nu sanaig: Sine ame wam ke lika Kuate tuku piro kube nga kusnanaig le ²⁹nu nane saniņgina: Ye Kuatenje kukulyina tango tane ye tuku son ngap. Kuate tuku piro ta not ngina.

³⁰Nane ndek nu sanaig: Ne ame manau ka le sine ne tuku sanjri kanjermba ne tuku son ngube. Ne ame wam kamngat. ³¹O buk sine tuku wa mbuņ kame nane ma baknu mbolnge minnaig sulumba mana nyumba minnaig. Kuyar pasa nu tejenmba sakate.

Nu aganj samba mbolnge patikina le ndekinaig le nane nyinaig.

Kisim Bek 16.4,15

Kuyar pasa nu tanjakate nginaig le ³²nu nane saniņgina: Ye siņka satinjamngit. Moses nu nyamagan niņgina ta samba mbolok nyamagan tugusek kuga. Yiņe Mam nuņge samba mbolok nyamagan tugusek tinjet. ³³Kuate tuku nyamagan tugusek ta samba mbolnge ndeka kilke mbol mbal abo tugu tinjet ngina.

³⁴Tanjakina le nane ndek nu sanaig: Sungo, nyamagan ta mara mara siņga le nyube nginaig le ³⁵nu nane saniņgina: Abo manau tinjet tuku nyamagan ta ye. Ima nu ye tugum prowa ta nu man gubawe nda. Ima nu ye tuku son nguwa ta nu man kule parawe nda. ³⁶Ye buk satinjet not. Tane ye kanjeryade ta ye tuku son nda ngade. ³⁷Mam nu tango afu yiņe mbal minam tuku madinjingit ta nane ye tugum prode. Ima nu ye tugum prowa ta ye siņka nu pitaiwe nda. ³⁸Ye samba mbolnge ndeken ta yiņe nzali dubiwam tuku pro ndawen. Kuate nu ye kukulyina le ye nu tuku nzali dubiwam tuku prowen. ³⁹Nu tuku nzali ta tejenmba. Nu nane madinjingit le ye tugum prode mbal ndindo ande ngisike nda. Ye kulatka minmba ma ma ait sungo mbolnge njakmba man kile-tidingamngit. ⁴⁰Mam tuku nzali ta tejenmba. Nane ye nu tuku Kiņo kumuņ nga son ngade mbal njakmba abo tugu njak minmba minamngaig. Ait sungo mbolnge ye nane man kile-tidingamngit ngina.

⁴¹Yesus nu samba mbolnge nyamagan ndekina ta ye ngina le Zu mbal nane ismba gubra tumba nanjine nanjine sakinaig: ⁴²A ... nu ndanjam saka samba mbolnge ndeken ngate. Sine nu tuku ina mam kila. Nu Yosef

tuku kiŋo nu Yesusŋe ŋginaig le ⁴³nu nane saningina: Tane tanjine tanjine gubra pasa sa ndakap. ⁴⁴Ande nuŋe wamdusmbi ye tugum prowam kumuŋ kuga. Mam nu ye kukulyina nuŋe afu wamdus niŋguwa le ndo ye tugum prowam kumuŋ. Ait sunjo mbolŋge ye nane kile-tidingamŋgit. ⁴⁵Tuan tanjo kame teŋenmba kuyarnaig: Kuate nu nane ŋakmba tumningamŋgat ŋga kuyarnaig. Ima nu Mam tuku pasa ismba kila pilit ta nu ye tugum prote. ⁴⁶Ande nu Mam kaŋger ndate. Ye Kuate tugumŋge ndeken ta ye nu kaŋgeren. ⁴⁷Ye siŋka satinŋamŋgit. Ima nu ye tuku son ŋgate ta nu abo tugu minmba minam tuku ŋak minit. ⁴⁸Abo maŋau tinŋit tuku nyamagaŋ ta ye. ⁴⁹Sinŋine mbuŋ nane ma baknu mbolŋge mana nyumba minnaig ma ma kume farnaig. ⁵⁰Nyamagaŋ kise samba mbolŋge ndekina ŋga saket ta ande nu nyuwa ta nu kume nda. ⁵¹Nyamagaŋ abo maŋau tinŋit ta samba mbolŋge ndekina ta ye. Ima nu agaŋ ta tumba nyuwa ta nu abo minmba minamŋgat. Nyamagaŋ sakit ta ye tuku ndem. Kilke mbol mbal tane abo ŋak minmba minam tuku ye yiŋe ndem tinŋamŋgit ŋgina.

⁵²Kile Zu mbal nane muŋgu kusnanga sakinaig: Nu ndaŋmba nuŋe ndem sinŋuwa le nyamŋgig ŋga saka minnaig le ⁵³nu ndek saningina: Ye siŋka satinŋamŋgit. Ye Ndindo Katesek Tanjo tane ye tuku ndem ndare tumba nye ndakap ta tane abo tugusek kugatok. ⁵⁴Ima nu ye tuku ndem ndare tumba nyate ta nu abo ŋak minmba minam tuku minit. Ait sunjo mbolŋge ye nu maŋ te-tiwamŋgit. ⁵⁵Ye tuku ndem te nyamagaŋ tugusek. Ye tuku ndare te kule tugusek. ⁵⁶Ima nu ye tuku ndem ndare nyate ta nu ye ndoŋ sailkate le ye nu ndoŋ minet. ⁵⁷Mam nu abo minmba minit nuŋge ye kukulyina. Nu minmba minit tukunu ye nu mbolŋge minmba minet. Tanjamba ndo tanjo ima nu ye tumba nyuwa ta nu ye mbolŋge abo ŋak minmba minamŋgat. ⁵⁸Sinŋine mbuŋ nane agaŋ samba mbolŋge ndekina ta nyumba ma ma kume farnaig. Agaŋ ye saket te tanjamba kuga. Ima nu agaŋ te tumba nyuwa ta nu abo ŋak minmba minamŋgat ŋga saningina.

⁵⁹Yesus nu Kaperneum kusem wande sinamŋge nane pasa tumningmba minmba nu pasa ta kuklimba saningina le ⁶⁰nu dubimba likinaig mbal gudommmba nane pasa ta ismba sakinaig: Pasa te sine tuku wamdus piti sersinŋit. Sine isam mbulŋig ŋginaig.

⁶¹Nane gubra pasa yabu saka minnaig le nu katesemba nane saningina: Ye tuku pasa ta tuku tane wamdus pititinŋit? ⁶²Ye Ndindo Katesek Tanjo ye maŋ luka yiŋe minen tuku ma mbol ambe ka le tane kaŋgeryumba ye tuku ndaŋmba idusamŋgaig. ⁶³Ye abo maŋau tugusek sakit ta Tukul Guwange tinŋit. Kilke mbolok tuku agaŋŋge turtingam kumuŋ kuga. Pasa satinŋit ta Tukul Guwa tugumŋge prode. Pasa ta tane abo tam tuku ndin tumtingit ta tane afu son nda ŋgade ŋgina.

⁶⁴Yesus nu buk tugu mbolŋge ima nu nu tuku son nda ŋginaig ima nu tuku kupet tanjo mayok kaŋgat ta nu kila minna tukunu nu tanjakina

sulumba ⁶⁵sakina: Tane afu ye son nda ngade ta tuku ye buk tenjenmba satingit. Mam nu afu wamdus ninguwa le ndo ye tugum prowam kumuŋ ngina.

⁶⁶Nu taŋamba saka minna le nu dubinaig mbal gudommba ndek nu kusremba maŋ nu ndoŋ li ndakinaig. ⁶⁷Taŋanaig le Yesus nu nuŋe dubinaig taŋgo 12 ta kusnaniŋgina: Tane mata taŋamba ye kusreyam idusde e ngina le ⁶⁸Simon Petrus nu ndek lafumba sana: Suŋgo, sine ne kusrenumba ima tugum kab. Ne ndo abo minmba minam tuku ndin sasiŋgam kumuŋ. ⁶⁹Sine ne kila pileg. Ne Kuatenge madinina taŋgo ngina.

⁷⁰Taŋakina le Yesus nu lafumba saniŋgina: Ye tane 12 maditingen ta ande tane ngamukŋge nu bukla ŋayonu ŋak ngina. ⁷¹Yesus nu Yudas Iskariotnu Simon tuku kiŋo ta tuku sakina. Iŋgumneŋga nu Yesus tuku kupet mayok kina.

Yesus maib kat nuŋe nane nu talanaig

7 ¹Kile Yesus nu Galilea ma tugu mbol kine promba lika minna. Yudea mbal nane nu balewam saka minnaig tukunu nu Yudea ma mbol nda kina. ²Nu Galileanŋe minna le Zu mbal nane baibai patika pagumba nyam tuku ait patukina le ³Yesus tuku maib kat nuŋe nu sanaig: Ne tiŋga Yudea ma tugu mbol kaye. Kumba ka taŋge ne tenŋe maŋau kate taŋamba ka le ne dubinade mbal kaŋgerwaig. ⁴Ande nu nuŋe nyu mayok kuwa ŋga iduste ta nu kuirka piro ndakate. Ne maŋau saŋgrinu ke likate ta taŋgo am mbolŋge ka le nane kaŋgerkuwaig nginaig. ⁵Nuŋe maib kat nuŋe mata nu tuku son nda ŋga taŋamba sakinaig.

⁶Kile Yesus nu nane saniŋgina: Mara ŋakmba tane mbumba kambim tuku ait. Ye tuku ait kile. ⁷Kilke mbol mbal nane tane kasur ndatiŋgig. Ye nane tuku maŋau ŋaigonu kile-mayokka saket ta tuku nane ye kasuryade. ⁸Tane tiŋga pagumba nye ta tuku mbumba kape. Ye kine nda. Ye tuku ait kile ngina. ⁹Taŋamba saka nu Galileanŋe minna.

Yesus nu pagumba nye ta mbol kina

¹⁰Maib kat nuŋe pagumba nye ta tuku mbumba kinaig le nu minna ma ma kuirkuirka mbumba kina. ¹¹Pagumba nye ta mbolŋge Zu gabat mbal nane naŋgine naŋgine muŋgu kusnaŋga Yesus sota nu aniŋge minit ŋga saka minnaig.

¹²Maŋgur suŋgo ta sinamŋge afu sisu-sasuka sakinaig: Nu taŋgo mayenu nginaig le nane afu ndek sakinaig: Kuga. Nu taŋgo didik farmba wam ŋaigonu tumniŋgit tuku nginaig. ¹³Nane Zu gabat tuku kuru-kuruka pasa te-mayokmba sa ndakinaig.

¹⁴Pagumba nye ta ait keŋmba kina le Yesus nu kusem wande suŋgo sinam kumba pasa kuklimba tumniŋmba minna. ¹⁵Minna le Zu gabat

afu nu tuku pasa isnaig sulumba nane pirerek purka sakinaig: i ... Nu ndaŋmba kila ta tina. Nu skul suŋgo mbolŋge minyo ndakina ŋga sakinaig. ¹⁶Taŋakinaig le nu ndek lafumba saningina: Pasa tumtinget te yiŋe wamduŋmbi kuga. Kuatenge ye kukulyina le ye nu tuku wamduŋ tane satinget. ¹⁷Ande nu Kuate tuku nzali dubiwam iduste ta ye yiŋe wamduŋmbi ko Kuate tuku wamduŋmbi pasa tumtinget te nu kila palmbim kumuŋ. ¹⁸Ande nu nuŋe wamduŋmbi pasa kuklite ta nu nuŋe nyu mbol kuwa ŋga pasa kuklite. Ande nu nuŋe suŋgo tuku nyu mbol kuwa ŋga pasa kuklite ta nu tugusek. Nu yabri kugatok. ¹⁹Moses nu tukul pasa tiŋgina. Ata. Tane tukul ta dubikade e? Tane ye baleyam tuku ndin sotade ŋga saningina.

²⁰Taŋakina le nane nu lafumba sanaig: A ... ne bukla ŋak ŋgingankate. Ima ne balenam sakate ŋginaig le ²¹nu nane saningina: Ye maŋau ande ken le tane wamduŋ piti tinaig. ²²Kiŋo tuku ŋgaro pikam tuku maŋau Mosesŋge sine siŋgina. Moses pro ndana le siŋgine mbuŋŋge maŋau ta tugu pilnaig. Moses ait satinŋina ta kusem ait mbolŋge ait kumuŋgate ta tane kusem mbolŋge kiŋo tuku ŋgaro pikig. ²³Tane Moses tuku tukul luka ndawam tuku ŋga kusem ait mbolŋge mata kiŋo tuku ŋgaro pikig. Ndaŋam saka tane ye kusem ait mbolŋge taŋgo ande tuku ŋgarosu wakeiwen le ye tuku gubra pilig. ²⁴Tane ammbi ndo taŋgo pile ndaŋgap. Taŋgo tuku tugu kaŋgermba pileŋgap ŋgina.

²⁵Kile Yerusalem mbal afu sakinaig: Taŋgo balewam sakade ta noten. ²⁶Nu kilimŋge pasa saka minit le gabat kame nu peu ndade? Nu siŋka Kuatenge madina ta gabat mbal kila pilnaig inde ŋginaig le ²⁷nane afu sakinaig: Taŋgo te tuku tumbraŋ tuguk sine kila. Kristus prowa le nu aniŋge prote ta sine gilai minamŋgig ŋga sakinaig.

²⁸Yesus nu ndek kusem wande suŋgo sinamŋge pasa kuklimba sakina: Tane ye tuku tumbraŋ tuguk ye turmba kila ŋga idusde e? Ye yiŋe wamduŋmbi pro ndawen. Kuate nu ye kukulyina ta nu tugusek. Tane nu gilai. ²⁹Ye nu tugumŋge prowen tukunu ye nu kila minet. Nuŋge ye kukulyina ŋgina. ³⁰Taŋaka sakina le nane ndek nu biye tiwam tuku ta biye ti ndanaig. Nu kumam tuku ait kile. Nane puram kumuŋ kuga.

³¹Taŋgo pino gudommaba nu tuku son ŋginaig sulumba sakinaig: Ande prowa tuku sakinaig ta not. Taŋgo wam ke likate te liwam kumuŋ kuga. Nu Kristus ŋginaig.

³²Taŋgo pino nane taŋamba sisu-sasuka sakinaig le Farisi mbal isnaig sulumba nane pris gabat mbal ndoŋ kusem wande tuku polis afu kukulniŋginaig le Yesus biye tiwam kinaig le ³³nu ndek sakina: Ye ait fagnu tane ndoŋ mini sulumba ye maŋ luka Kuate nu ye kukulyina ta nu tugum kaŋgit. ³⁴Tane ye sotap ta ye kaŋgerye nda. Ye ka minamŋgit ma ta tane ye tugum prowa kumuŋ kuga ŋgina le ³⁵Zu mbal nane ndek naŋgine naŋgine sakinaig: Nu animbi kuwa le sine nu sota kaŋgere nda. Nu kasomok ma

mbol kumba Zu mbal afu Grik ngamuknge minig nane ndorj minmba Grik mbal pasa kuklimba tumningam sakate e? ³⁶Nu ndanjam tenjenmba sakate: Tane ye sotap ta ye kanjerye nda. Ye ka ma minamngit ta tane ye tugum prowam kumuŋ kuga ngate. Pasa tugunu te ndanmba tuku nginaig.

Kule tugusek

³⁷Pagumba nye ta tukulam tuku ait sungo mbolnge Yesus nu tinnga wi kuenjka sakina: Ima nu kule parawa kande ye tugum promba kule tumba nyuwa. ³⁸Ima nu ye kumuŋ nga ye tuku sanjri tomba tinngate ta Kuate tuku pasa sakate tanjamba kule abo njak nu tuku ngamunggal sinamnge bulbulmba minmba minamngat ngina. ³⁹Yesus nu tanjamba sakina ta nu Tukul Guwa tuku sakina. Nane nu tuku son nginaig mbal Tukul Guwa tam tuku minnaig. Sakina ait mbolnge Yesus nu sanjri kilnja sungo nda tina tukunu Tukul Guwa nu nde ndakina.

⁴⁰Nane pasa ta isnaig sulumba afu sakinaig: Tuan tanjo ande prowam tuku sakinaig ta not nginaig le ⁴¹afu ndek sakinaig: Nu Kuatenge madina tanjo nginaig. Tanjakinaig le nane afu ndek sakinaig: Kuga. Kristus nu Galileange prowe nda. ⁴²Nu David tuku ndare mbolnge nu minna tuku ma Betlehemnge prowamngat. Kuate tuku pasa tanjakate nginaig. ⁴³Tanjamba nane wamdus pur yimyam kinaig sulumba ⁴⁴afu nu biye tiwam tuku ta biye ti ndanaig.

Zu gabat mbal nane Yesus talanaig

⁴⁵Polis mbal luka Farisi le pris gabat tugum pronaig le sakinaig: Ndanjam tane nu tumba pro ndawaig nginaig le ⁴⁶polis mbal lafumba sanjnginaig: Nu tuku pasa sanjrinu. Sine tanjan tanjo ande pasa sanjrinu sakina le ise ndakigenj nginaig. ⁴⁷Tanjakinaig le Farisi mbal ndek nane sanjnginaig: A ... nu tane yabritingit le tane mata nu tuku son ngaig e? ⁴⁸Sine Farisi ko gabat ande nu tuku son ngate le kanjer ndade tae. ⁴⁹Ake mbal nane nu tuku son ngade ta nane tukul pasa gilai. Nane ma njayo mbol kambim tuku minig nga sakinaig.

⁵⁰Kile nane tuku ande Nikodemus nu o buk furir Yesus tugum prona ta nunge tinnga sakina: ⁵¹Sine singine tukul dubimba tanjo ake pitaiwam kumuŋ kuga. Nu tuku pasa ismba nu tuku manjau kanjermba ndo lafunu tambim kumuŋ ngina le ⁵²nane ndek nu sanaig: Ne mata Galileanu yamban tanjo kande. Ne kuyar pasa bur mayewa sulumba kila pale. Galileange tuan tanjo ande prowe nda nga sanaig.

⁵³Tanjamba nane njakmba sili-silimba nanjine wande mbol kine likinaig.

Pino ande unekina le tumba Yesus tugum pronaig

8 ¹Nane njakmba sili-silimba nanjine wande mbol kine likinaig le Yesus nu Olif tabe mbol kina. ²Mafena le maratukuk tinnga nu ndeka

kusem wande sungo sinam kina. Kina le nane gudommaba nu tugum pronaig le nu pasa kuklimba tumniŋmaba minna.

³Taŋamba minna le Farisi kusem pasa bitekŋganu mbal ndoŋ pino ande taŋgo kuayarna le kaŋgermaba nu tumba pro nane ŋgamukŋge te-timba Yesus sanaig: ⁴Tum Taŋgo, pino te taŋgo ande ndoŋ minat le kaŋgergig. ⁵Moses tuku tukul mbolŋge ande taŋawa kande ndamembi balewap ŋga sakate. Ne pino te tuku ndaŋmaba iduste ŋga kusnanaig. ⁶Nane nu pasa ande mbarwa le nu tumba pasa mbolŋge palmbim tuku nu tagonaig.

Kile Yesus nu minyoka wai tokmbi kilke mbolŋge kuyarmaba minna. ⁷Kuyarmaba minna le nane nu kusna-kusnamba minnaig le nu tiŋga sakina: ⁸Ima nu tane ŋgamukŋge mbar kugatok ndeta nunge ambolŋga ndame tumba pino te katwa ŋgina. Taŋaka sakina sulumba nu maŋ minyoka kilke mbolŋge kuyarmaba minna.

⁹Nane pasa ta ismaba taŋgo mage mage nane kua kinaig le nane afu ŋgumneŋga nduik nduik sili-silinaig. Pino ta nuŋe ndo Yesus tugumŋge tiŋ minna le ¹⁰nu tiŋga nu kusnana: Nane animbi kagig. Ande nu une lafunu tanmbim tuku mine ndakate e ŋga kusnana le ¹¹nu ndek sakina: Sungo, ande mine ndakate ŋgina le nu sana: Ye mata ne une lafunu tanmbim idus ndawet. Ne luka kumba maŋ une ndaka ŋga sana.

Kilke te tuku bulu

¹²Yesus nu maŋ taŋgo pino sanaigina: Ye kilke te tuku bulu. Taŋgo pino kilŋaniŋget. Ande ye dubiyuwa ta nuŋe mine ta bulu ŋak. Nu ma make sinamŋge mine nda ŋgina.

¹³Taŋakina le Farisi mbal nu sanaig: Ne naŋe miroŋ naŋe tugu kuklile ta ne yabri pasa ndo sakate tae ŋginaig le ¹⁴nu ndek nane sanaigina: Ye aniŋge prowen maŋ animbi kaŋgit ta ye kila. Ta tuku ye yiŋe miroŋ tuku sanu kumuŋ. Tane ye aniŋge prowen maŋ animbi kaŋgit ta tane gilai minig. ¹⁵Tane taŋgo tuku wamdusmbi ndo ye pileyade. Ye taŋamba ande pile ndawet. ¹⁶Ye ande pilewam idusmaba ta yiŋe wamdusmbi ndo kuga. Kuate nu ye kukulyina ta ye nu ndoŋ wamdus ulendi taŋgo pileniŋgek. Ta tuku ye kumumbi pileniŋgam kumuŋ. ¹⁷Tukul pasa nu sakate: Taŋgo armba nale pasa ndui ta ndo sakade ta son pasa ŋgade. ¹⁸Ye yiŋe Mam nu ye kukulyina nu ndoŋ yiŋe tugu kukliwek ta son pasa ndo ŋgina. ¹⁹Taŋaka sanaigina le nane ndek nu kusnanaig: Ne Mam naŋe aniŋge minit ŋga kusnanaig le nu sakina: Tane ye tuku Mam gilai. Tane ye mata gilai minig. Tane ye kila kande ye tuku Mam mata kila minig kande ŋga sanaigina.

²⁰Yesus nu kusem wande sinam taŋge ndametiŋ patikade ma mbolŋge pasa ta kuklimba minna le afu nu biye tiwam tuku ta biye ti ndanaig. Nu kumam tuku ait kile.

Yesus nu samba tumbraŋ tuku saniŋgina

²¹ Yesus nu maŋ pasa tuturmba saniŋgina: Ye ka le tane ye sotete pisenŋa taŋgine une ta ŋak minmba kumamŋgaig. Ye kaŋgit ma ta tane prowam kumuŋ kuga ŋgina le ²² Zu mbal ndek naŋgine naŋgine sakinaig: Nuŋe ŋgarosu balewamŋgat inde. Ta tuku ye kaŋgit ma ta tane prowam kumuŋ kuga ŋga sakat ŋginaig.

²³ Taŋakinaig le nu nane saniŋgina: Tane ibeŋ tekok mbal. Ye mbol ambekok. Tane kilke tekok. Ye kilke tekok kuga. ²⁴ Ta tuku ye sataŋgit. Tane une ŋak minmba kumamŋgaig. Tane yiŋe mironŋ tuku sakit ta son nda ŋgap ta tane siŋka une ŋak minmba kumamŋgaig ŋgina.

²⁵ Taŋakina le nane ndek nu kusnanaig: Ne ima ŋginaig le nu nane saniŋgina: Ye abo abo yiŋe mironŋ tuku saka minet ta not. ²⁶ Ye tane tuku mbar tuku pasa suŋgomba ŋak minet ta ye sa ndaket. Ande nu ye kukulyina nu tugumŋge pasa ten ta ndo ye sataŋget. Pasa ta tugusek ŋgina.

²⁷ Nu taŋamba Mam Kuate tuku sakina ta nane katese ndanaig. ²⁸ Ta tuku Yesus maŋ lato nane saniŋgina: Tane ye Ndindo Katesek Taŋgo ye tumba ail kazrai mbolŋge palmbimŋgaig. Ait ta kugawa le o son ta nuŋge ŋgamŋgaig. Ye yiŋe wamduŋmbi pasa afu sa ndaket. Mamŋge tumyina ta ndo saket ta tane katesewamŋgaig. ²⁹ Ande nu kukulyina ye nu tuku nzali ndo dubiwet. Ta tuku nu ye kusre ndayumba ye ndoŋ minmba minit ŋga sakina.

³⁰ Nu taŋamba saka minna le nane gudommmba nu tuku son ŋginaig.

Yesus nu Zu mbal ndoŋ kualeyaukinaig

³¹ Yesus nu Zu mbal afu nu tuku son ŋginaig ta teŋenmba saniŋgina: Tane ye tuku pasa ismba kumumba kap ta tane siŋka ye dubiyanu taŋgo mayok kaŋgaig. ³² Tane pasa tugusek kila palpe le pasa taŋge tane tuku muskil kile-tidiŋge tingamŋgat ŋgina.

³³ Taŋakina le nane ndek sakinaig: Sine Abraham tuku mbuŋ mineg. Sine nane afu kumnemŋge ndalekanu taŋaŋ mine ndakeg. Ne ndaŋam saka sine tuku muskil kile-tidiŋge siŋgam tuku sakate ŋginaig le ³⁴ nu maŋ lato saniŋgina: Ye siŋka sataŋgamŋgit. Ima nu unekate ta nu une maŋau kumnemŋge ndalekanu taŋaŋ minit. ³⁵ Piro taŋgo nu nuŋe suŋgo tuku wandekŋge mara mara mine ndakate. Kiŋo nu mam nuŋe tuku wande mbolŋge mara mara minit. ³⁶ Ata. Ye Kuate tuku Kiŋo ye tane tuku muskil kile-tidiŋgi ta tane muskil kile-tidi mayewamŋgaig. ³⁷ Tane Abraham tuku mbuŋ ŋgade ta ye kila ta tane ye tuku pasa isig ta tane tuku ŋgamuŋgal sinam kine ndakate tukunu tane ye baleyam sakade. ³⁸ Ye yiŋe Mam tugumŋge maŋau kaŋgerke liken ta sake liket. Tane taŋgine mamŋge maŋau tumtingit ta kade ŋgina.

³⁹Tañakina le nane nu sanaig: Sine tuku mam Abraham nginaig le nu nane saniņgina: Tane Abraham tuku kiņo kame kande Abraham tuku maņau dubide kande. ⁴⁰Ye pasa tugusek Kuate tugumņge ismba pro satinņet le tane ye baleyam sakade. Abraham nu maņau taņaj ke ndakina. ⁴¹Tane taņgine mam tuku maņau te-purde ngina le nane nu sanaig: i ... Sine ndinņge kile-pati ndakinaig. Siņgine Mam ndindo nu Kuate nginaig.

⁴²Kile Yesus nu ndek saniņgina: Ye Kuate tugumņge minen sulumba te prowen. Yiņe wamdusmbi kuga. Nunņe ye kukulyina. Kuate nu tane tuku Mam kande tane ye tuku mata kume purde kande. ⁴³Ye pasa kile-mayokket te tane isam mbulmba kilba tukulde. Ta tuku tane katese ndade. ⁴⁴Tañgine mam Satan. Tane nu tuku nzali ndo dubiwam idusde. Nu abo abo taņgo bale farna taņamba kile minit. Nu wamdus tugusek kugatok tukunu nu maņau tugusek ņakmba pitaikate. Nu mane taņgo. Nu yabri maņau miro. Ta tuku nu yabri wam ndo te-mayokam kumuņ. ⁴⁵Tane taņgine mam tuku maņau ņak minig sulumba ye pasa tugusek satinņet ta tane son ņgam fugude. ⁴⁶Tane tuku ande ye tuku mbar ande kaņgermba sanu kumuņ kuga. Ye tane pasa tugusek satinņet ta tane ndaņam tuku son nda ņgade. ⁴⁷Kuate tuku kiņo kame nane nu tuku pasa isig. Tane nu tuku kiņo kame mine ndakade tukunu nu tuku pasa ise ndakade ngina.

⁴⁸Tañakina le Zu mbal nane ndek nu sanaig: Ne Samaria yamban bukla ņayonu ņak ņgeg ta sine kumumbi sakeg nginaig le ⁴⁹nu nane saniņgina: Ye bukla ņak kuga. Ye Mam tuku nyu te-duņget le tane ye tuku nyu te-ibeņde. ⁵⁰Ye yiņe nyu mbol kuwa ņga idus ndawet. Kuate nu ye tuku nyu mbol kuwa ņga sakate. Nu taņgo ņakmba kumumbi pileniņgit. ⁵¹Ye siņka satinņamņgit. Ima nu ye tuku pasa dubimba minwa ta nu kume nda ngina.

⁵²Kile Zu mbal nane ndek sakinaig: i ... Abraham tuan taņgo ņakmba kume likinaig ta ne sakate: Ima nu ye tuku pasa dubimba minwa ta nu kume nda ņgate. Ta tuku kile sine kila pileg. Ne bukla ņak. ⁵³Sine tuku mbuņ sunņgo Abraham ne nu liwanu ņga iduste? Abraham tuan taņgo ņakmba kume likinaig. Ne ima le naņe nyu te-duņgate nginaig le ⁵⁴nu ndek saniņgina: Ye yiņe miroņ yiņe nyu payam ndaket. Yiņe Mam nunņe ye tuku nyu te-duņgate. Tane nu sine tuku Mbara Sunņgo ņgade ta ⁵⁵tane nu gilai. Tane nu kila ņgade ta tane yabri taņgo ndo. Ye nu kila ņget ta tane yabri pasa sakade taņamba kuga. Ye siņka nu kila minmba nu tuku pasa dubiwet. ⁵⁶Siņgine mbuņ Abraham nu o buk ye prowam tuku ait ismba nu gare-gareka tairņga minna. Nu ye tuku ait kaņgermba gare sunņgo tina ņga saniņgina.

⁵⁷Tañakina le Zu mbal ndek nu sanaig: i ... Ne yar 50 mine ndakate. Ne Abraham kaņgeranu ņga sakate e nginaig le ⁵⁸nu ndek nane saniņgina:

Ye siŋka satingamngit. Abraham pro ndana le ye minmba minen kile minet ŋga saniŋgina.

⁵⁹Taŋakina le nane ndek ndame kilmba nu balewam bafunaig le nu nuŋe ŋgaro kuirkuirka tumba kusem wande kusremba kina.

Yesus nu taŋgo am tukulok wakeina

9 ¹Yesus nane ndin dubimba kinaig ka taŋgo ande nu am tukulok ina sinamngge prona ta kaŋgernaig. ²Kaŋgermba nuŋe dubiwanu taŋgo Yesus kusnanaig: Tum Taŋgo, imaŋge unekina le nu am tukulok prona. Ina mam nuŋeŋge e ko nuŋe mironŋ e ŋga kusnanaig le ³nu ndek nane saniŋgina: Ina mam nuŋe tuku une ko nuŋe une taŋge am tukul ndana. Kuate tuku saŋgri nu mbolŋge mayok kambim tuku nu am tukulok minit. ⁴Kile mafenŋ minitmbi ye Kuatenŋge kukulyina ta sine nu tuku piro kube. Mine minemba furirwa le sine ŋakmba pirokam kumuŋ kuga. ⁵Ye kilke te mbolŋge minmba kilke te kilŋawet tuku bulu ŋgina.

⁶Nu taŋaka sakina sulumba kilke mbol ŋguspeka ruga wakeimba tumba taŋgo ta am mbolŋge pilna sulumba nu sana: ⁷Ne kumba Siloam kule kualinŋ mbolŋge am minyaŋga ŋgina. (Siloam nyu ta tugunu Kukulna). Taŋamba kukulna le nu ndek kumba am minyaŋga mambil mayemba luka prona.

⁸Nu prona le nu tuku tumbranŋ tuma nane afu turmba nu buk agaŋ ndende yabaŋka minna le kaŋgernaig ta ndek sakinaig: i ... Ande buk agaŋ ndende yabaŋka minna nuŋge inde ŋginaig le ⁹nane afu sakinaig: Au. Nuŋge ŋginaig le afu sakinaig: Kuga. Taŋgo ande nu suk ŋginaig. Taŋakinaig le nu nane saniŋgina: Sakade not. Ye nuŋge ŋgina le ¹⁰nane ndek nu kusnanaig: i ... Ne ndaŋat le am mayekat ŋginaig le ¹¹nu lafumba sakina: Taŋgo ande nyunu Yesus nuŋge ruga wakeimba ye tuku am mbolŋge pilmba sayat: Ne ka Siloam kule kualinŋ mbolŋge am minyaŋga ŋgat. Ye ka am minyaŋgit le ye am maraŋgat ŋgina le ¹²nane nu kusnanaig: Nu aniŋge minit ŋginaig le nu ndek saniŋgina: Iyo. Ye gilai ŋgina.

¹³⁻¹⁴Yesus nu ruga wakeimba am maraŋge tuna ta kusem ait le nane afu taŋgo buk am tukulok minna ta tumba Farisi mbal tugum pronaig le ¹⁵nane mata nu kusnanaig: Ne ndaŋat le am mayekat ŋginaig le nu saniŋgina: Nu ruga wakeimba ye tuku am mbolŋge palet le ye ka am minyaŋgit le kile mambilet ŋgina. ¹⁶Taŋakina le Farisi mbal afu sakinaig: Taŋgo ta kusem ait tukul lukamba nu mabte ndakate. Kuatenŋge nu kukul ndana ŋginaig le nane afu teŋemba sakinaig: Kuga. Nu taŋgo ŋayonu kande nu maŋau saŋgrinu taŋamba kam kumuŋ kuga kande ŋginaig. Nane taŋamba pur yimyam kinaig. ¹⁷Taŋamba nane maŋ taŋgo am mayekina ta kusnanaig: Taŋgo ta tuku ne ndaŋmba iduste ŋginaig le nu saniŋgina: Nu tuan taŋgo ande ŋgina.

¹⁸Zu gabat mbal tanjo ta ina sinamnge am tukulok prona le kile mayekina ta son nda nga nu tuku ina mam wika kusnanikinaig: ¹⁹⁻²⁰Tale kiyo ande am tukulok te-palmbinu nga saka minik ta noten e nginaig le nale lafumba sakinaik: Am tukulok te-pilkerj ta not nginaik. Tanjakinaik le nane ndek sanikinaig: Nu ndanjat le am mayekat nga kusnanikinaig le nale ndek sakinaik: ²¹Iyo. Sile gilai. Nu sunjokanu. Nu kusnawap. Nu ndanjat le am mayekat ko imanje nu am wakeiwe tawet ta nuje sakuwa le isap nginaik. ²²Nale Zu mbal tuku kuru-kurukinaik sulumba tanjamba saninginaik. Ta ndanam? Zu gabat mbal nane pasa ande buk katmba ima nu Yesus nu Kuatenje madina tanjo nguwa kande nu kusem wandeknje pitaimba nu tukulbe nginaig. ²³Wam ta tuku nale sakinaik: Nu sunjokanu. Nu kusnawap nginaik.

²⁴Kile nane man tanjo am mayekina ta te yale nga sanaig: Tanjo ta najyonu ta sine kila. Ne Kuate am mbolnje sinja son pasa saka nginaig le ²⁵nu ndek sakina: Nu najyonu e ko mayenu e ta ye gilai. Wam ande ye mbolnje kat ta ndo ye kila. Ye buk am tukulok minen ta kile ye mambilet ngina.

²⁶Tanjakina le nane man nu kusnanaig: Nu ne ndanjanat? Nu ame wam kat le ne am mayekat nga kusnanaig le ²⁷nu lafumba saningina: A ... ye buk satijgit le tane isaig. Ndanjan saka man lato isam tuku kusnangade. Tane mata nu dubiwanu tanjo minam idusde e ngina le ²⁸nane ndek gubra tumba nu tumail panmba sanaig: A ... ne nu dubiwanu tanjo. Sine Moses ndo dubiweg. ²⁹Kuate nu Moses ndon pasatina ta sine kila. Tanjo te aninge prona ta sine gilai nginaig le ³⁰nu pasa lafumba saningina: i ... Nu ye tuku am wakeiwe sat ta ndanam nu aninge prona ta tane gilai ngade. ³¹Nu tuku manau ta kilimok. Kuate nu tanjo najyonu ise ndakate. Ande nu Kuate mbarinjmba nu tuku nzali dubite le ndo Kuate nu tuku yabanj pasa isit le wam sanjrinu kate. ³²Ande nu ina sinamnge am tukulok prona le andenje nu tuku am maranje tuna nga sakade le ise ndakeg. ³³Tanjo ta nu Kuatenje kukul ndana kande manau tanjan inum kam kumunj kuga kande ngina. ³⁴Tanjakina le nane gubra tumba sanaig: Yoi. Ne ina sinamnge une njak te-pilnaik. Ne sine gabat kame wam pagukam iduste e nga nane tanjo ta kusem wandeknje pitainaig le mayok kina.

³⁵Tanjo pitainaig le mayok kina ta Yesus nu ismba tanjo ta sota kanjerna sulumba nu sana: Ne Katesek Tanjo Ndindo ta tuku ne son ngate e ngina le ³⁶nu ndek nu sana: Sunjo, ne ima tuku sakate. Tanjo ta saya le isi sulumba ye nu tuku son ngi nga sana. ³⁷Tanjakina le nu ndek sana: Ne buk nu kanjerat. Ye ne ndon pasatet te ye nuje ngina le ³⁸nu ndek sana: O Sunjo, ye ne tuku son njget nga nu tugumnje dagol tidrongina.

³⁹Kile Yesus nu tejenmba sakina: Nane am tukulok mbal mambilam tuku mambilde mbal am tukulkam tuku ye tanjo tanjamba pilengam

kilke te mbol prowen ngina le ⁴⁰Farisi mbal afu tanje minnaig ta pasa ta ismba sanaig: i ... Ne sine mata am tukulkanu nga iduste e nginaig le ⁴¹nu nane saningina: Tane am tukulkanu minig kande une tuku pa tane mbolnje mine ndakate kande. Tane sine am maranganu mineg ngade tukunu tane pa tam tuku minig ngina.

Sipsip kulat tango mayenu

10 ¹Ye sinka satjngamngit. Ande nu sipsip tuku malaŋga sinam nda kumba nu fonde ponga sinam kinit ta nu kuayar tango ndo. ²Ande nu malaŋga kumam sinam kinit ta nu sipsip tuku kulat tango. ³Nu prote le malaŋga kulat tango malaŋga talke tuwit. Nu sinam kinit le nuŋe sipsip nu tuku njin tugu katesemba nu kila pilig. Nu nuŋe sipsip tuku nyu yimyam wike lika kilmba kile-mayokka kinit. ⁴Nu nuŋe sipsip njakmba kile-mayokkate sulumba nu ambonga kinit le nane nu tuku njin tugu kila tukunu nu dubimba kinig. ⁵Tango kisenje pro wikuwa ta nane nu dubiwe nda. Nane nu tuku njin tugu gilai tukunu nane nu ram kua kanjaig ngina. ⁶Yesus nu yaba pasa ta saningina ta nane tugunu katese ndanaig.

⁷Katese ndanaig le nu te-mayokmba saningina: Ye sinka satjngamngit. Sipsip tuku malaŋga ta ye. ⁸Ambonga pronaig mbal ta nane njakmba kuayar tango ndo. Sipsip nane tuku pasa ise ndakinaig. ⁹Ye ndo malaŋga. Ande nu ye tugum tembi sinam kuwa ta nu ngisike nda. Nu mayok ka sinam ka nyamagan mayenu te-silika nyumba minamngat. ¹⁰Kuayar tango nu sipsip kuayarmba bale farmba njaigo siglikam tuku ndo prote. Ye nane abo tugu kitek lato lato tumba gare sunjo njak minwaig nga ye prowen.

¹¹Ye sipsip kulat tango mayenu. Sipsip kulat tango mayenu sipsip mine mayewaig nga nu kumam tuku kuru kuru ndakate. ¹²Ande nu sipsip miro tango kuga ta nu ndametij kilam tuku ndo sipsip kulatkate. Age nguikok prote le nu sipsip kusreka kua kinit le age tanje nane bige tidjngate le nane pururumba sili-silide. ¹³Nu ndametij kilam tuku ndo sipsip kulatkate sulumba nu sipsip sunjomba idus ndaningit. ¹⁴⁻¹⁵Ye sipsip kulat tango mayenu. Mam nu ye kila minit le ye nu kila minet. Tanjamba ndo ye yije sipsip kila minet le nane ye kila minig. Ye nane mine mayewam tuku ye yije njarosu mape ndamba kumamngit.

¹⁶Yije sipsip gudomma fonde te sinamnge mine ndakade. Ye nane mata kili le nane ye tuku njin tugu kila pilmba ye dubiyamngaig. Tanjamba nane kuasmbi ndindo tanjan minwaig le ye nane tuku kulat tango ndindo minamngit. ¹⁷Ye yije njarosu mape ndamba kumi sulumba manj abo tumba tinjamngit. Ta tuku yije Mam nu ye tuku kume purte. ¹⁸Ande nu nuŋe nzali dubimba ye baleyam kumuŋ kuga. Ye yije nzali dubimba kumamngit. Ye sanjri njak minmba yije njarosu kumam tuku palmbimngit. Kumi sulumba sanjri ndui ta tumba manj tinjamngit. Yije Mam nu ye wam ta kam tuku nyu sina nga saningina.

¹⁹Tanjaka saningina le Zu mbal nane pasa ta ismba maŋ wamdus pur yimyam kinaig. ²⁰Afu gudommba ndek sakinaig: Nu bukla ŋak ŋginggankate. Tane nu tuku pasa ise ndakap ŋginaig le ²¹nane afu ndek sakinaig: Tanjo bukla ŋak tanjamba pasatam kumuŋ kuga. Bukla ŋayonunje tanjo am tukulok wakeiwam kumuŋ kuga ŋginaig.

Zu mbal Yesus ŋgumnaig

²²Yerusalemŋge nane o buk kusem wande tuku malaŋga maŋ talkinaig ta idusam tuku pagumba nye sunjo mayok kina. Ait ta murke ait.

²³Yesus nu kusem wande sunjo tuku kawaj ande nyunu Solomon ta mbolŋge kine inummba minna le ²⁴Zu mbal afu pro nu te-ŋgamumba kusnanaig: Ne Kuatenje madinina tanjo ndeta tugusemba saka le isbe. Sine isam tuku wamdus sulumba tairŋga mineg ŋginaig le ²⁵nu ndek lafumba saningina: Ye buk satinjen ta tane son nda ŋgade. Ye Mam tuku nyu mbolŋge wam ke liket piro kame tanje Mam nu ye kukulyina ta te-mayokde ta ²⁶tane ye tuku sipsip kuga tukunu tane ye tuku son nda ŋgade. ²⁷Ye tuku sipsip nane ye tuku ŋin tugu kila. Ye nane kila minet le nane ye dubiyade. ²⁸Ye abo tugu minmba minam tuku ningi le nane siŋka ŋgisike nda. Ande nu ye tugumŋge nane bige tidinŋa kilam kumuŋ kuga. ²⁹Sipsip ŋakmba Mam nu ye tugumŋge patikina le kulatka minet. Ande nu Mam tugumŋge nane bige tidinŋa kilam kumuŋ kuga. ³⁰Sile Mam ndoŋ ndindo ndo ŋga sakina.

³¹Tanjakina le Zu mbal nane maŋ ndame kilmba nu balewam bafunaig le ³²nu ndek nane saningina: Ye Mam tuku sangrimbi maŋau magenu gudommba ke liket le kanjerkade. Ame maŋau ŋayonu ket le tane ye baleyam bafude ŋga saningina le ³³nane nu sanaig: Sine ne wam magenu kate ta tuku ne balenam idus ndaweg. Ne tanjo ndo ta ne ye Kuate ŋga nu tuku nyu ŋayo silitte ŋginaig.

³⁴Nu ndek lafumba saningina: Kuyar pasa mbolŋge Kuate nu tejenmba sakate. Tane mbara kame tanaj minig ŋgate. ³⁵Sine kuyar pasa ande te-siwam kumuŋ kuga. Kuate nu tanjamba nuŋe mbal afu pasa ningina le nane mbara tanaj minig ŋgina. ³⁶Ye ake tanjo kuga. Kuatenje madiyahamba kukulyina le kilke te mbol prowen. Ndanam saka ye Kuate tuku Kiŋo ŋget le Kuate tuku nyu ŋayo siliwanu ŋgade. ³⁷Ye Mam Kuate tuku piro ndaket ŋga idusmba kande tane ye tuku son nda ŋgap. ³⁸Ye nu tuku piro ket ŋga idusmba kande piro ket maŋau te ndo son ŋgap. Ta mbolŋge tane Mam nu ye ndoŋ minmba minit le ye nu ndoŋ minmba minet ta kila palmbimŋgaig ŋgina.

³⁹Tanjaka sakina le kile nane nu maŋ biye tiwam tuku ta nu nane kusreka kua ka kina. ⁴⁰Nu kina ka Yordan kule sim ka buk Yohanusŋge kule pisneningina ma ta mbolŋge minna. ⁴¹Tanje minna le nane gudommba nu tugum promba sakinaig: Yohanus nu maŋau sangrinu

afu ke ndakina ta nu tanjo te tuku sakina ta kumumbi sakina nginaig.
 42 Tanjamba ma ta tuku mbal gudommba Yesus tuku son nginaig.

Lasarus nu kumna

11 ¹Betani tanjo ande Lasarus nu guazenjina. Kulim kat nuje Maria le Marta. ²Maria nu buk gurej tumba Yesus tuku kupe mbolnje kutumba nuje gabat wajembi saukina. Leu nuje Lasarus guazenjina. ³Guazenjina le nuje kulim kat nuje ar ndek Yesus tuku pasa pilmba sakinaik: Sunjo, ande ne nu tuku kume purte ta nu guaze njak minit nga sanaik le ⁴nu pasa ta ismba sakina: Guaze tanje nu balewenda. Kuate tuku nyu sunjo mbol kuwa le wam ta mbolnje ye Kuate tuku Kijo nyu sunjo mayok kambim tuku guaze ta prona ngina.

⁵Yesus nu Maria le Marta leu nakile Lasarus nu nane tuku kume pur sunjo njak. ⁶Nu Lasarus guazenjina pasa ta ismba minna ma ta mbolnje manj ait armba tanje minna. ⁷Mara armba kugana le nu nuje dubiwanu tanjo saningina: Sine manj Yudea kab ngina le ⁸nane nu sanaig: Tum Tanjo, ailfu ndo Zu mbal ma ta mbolnje ndamembi ne balenam bafunaig. Ndanam saka ne manj kambim sakate e nginaig le ⁹nu ndek sakina: Maratukuk ka furiram ta mafej minit. Ande nu ki mbol likate ta nu baringam kumun kuga. Mafej tuku bulunje nu kiljate. ¹⁰Ande nu furir likate ta nu bulu kugatok tukunu baringate ngina. ¹¹Tanjaka sakina sulumba nu nane saningina: Sijine gulab Lasarus nu kinymba minit. Ye ka nu kuanewamngit ngina.

¹²Tanjakina le nuje dubiwanu tanjo nane nu sanaig: Sunjo, nu kinymba minit ndeta nu mayekamngat nginaig. ¹³Yesus nu Lasarus kumna ta tuku nu kinymba minit nga saningina ta nane nu kinyat nga idusmba tanjamba sanaig. ¹⁴Kile Yesus nu kilimok saningina: Lasarus kumna. ¹⁵Ye nu tugum nda kan le nu kumna ta tuku ye piti ndayate. Tane ye tuku son ngap nga ye iduset. Kile sine nu tugum kab ngina.

¹⁶Nu tanjamba sakina le Tomas mape nyu ande Didimus nu ndek Yesus dubinaig tanjo afu saningina: Nu kumam kinit. Ariya. Sine kumba nu ndonj kumbe ngina.

Kumanu mbal abonga tingam tuku miro

¹⁷Yesus nane Betani pronaig le nane Lasarus tumba ndame burok sinamnge pilnaig le ki baillkamba kugana ta kila sanaig. ¹⁸Betani tumbranj Yerusalem kambim tuku 3 kilomita tanjanj ndin kuen kuga. ¹⁹Zu mbal gudommba Maria le Marta leu nakile kumna le wamdus kile-ibenkam tuku pro tanje minnaig.

²⁰Marta nu Yesus ilmba minna pasa isna sulumba nu tinja ka ndinngje Yesus kanjerna le Maria nu wandeknje minna. ²¹Marta nu Yesus sana: O Sunjo, ne buk pro minna kande ye tuku leu kume ndakina kande. ²²Kile

ait te mbolŋge mata ne ame wam tuku Kuate yabaŋa ta ne tanmbimŋgat ta ye kila ŋgina le ²³nu lafumba sana: Leu naje nu maŋ aboŋga tiŋgamŋgat ŋgina le ²⁴Marta ndek lafumba nu sana: Ait sunŋo mbolŋge kumanu mbal ŋakmba tiŋguwaig le nu mata tiŋgamŋgat ta ye kila ŋgina.

²⁵Taŋakina le nu ndek sana: Kumanu mbal aboŋga tiŋgam tuku ta ye miro. Ande nu ye tuku saŋgri tomba tiŋga kumwa ta nu maŋ aboŋga tiŋgamŋgat. ²⁶Ima nu abo minmba ye tuku saŋgri tomba tiŋgate ta nu ŋgisike nda. Ye pasa sanet te ne son ŋgate e ŋga kusnana le ²⁷nu ndek sana: O Sunŋo, ne Kuate tuku Kiŋo ne Kristus. Ande nu kilke te mbol prowamŋgat ŋginaig ta ne ŋgina.

Yesus nu malmbikina

²⁸Taŋakina sulumba Marta nu tiŋga kumba ka maib nuŋe Maria siŋsiŋdo sana: Tum Tango pro ne ilwa ŋga sakat ŋgina le ²⁹nu ismba pastiŋga nu sota kina.

³⁰Yesus nu tumbraŋ nda prona. Nu tumbraŋ makembiŋge Marta ndoŋ pasatinaik ma ta mbolŋge minna. ³¹Zu mbal nane wandekŋge Maria wamdus te-ibeŋmba minnaig ta nu pastiŋga kina le nane nu mindesiŋ tugumŋge malmbinu kinit ŋga nu dubimba kinaig.

³²Maria nu Yesus tugum promba dagol tidroŋga sana: O Sunŋo, ne prona kande ye tuku leu kume ndakina kande ŋgina. ³³Maria nu malmbikina le nu dubimba kinaig mbal ŋakmba malmbikinaig le Yesus nu nane kaŋgerka wamdus tatrukina le nu nane kusnaniŋgina: ³⁴Tane aniŋge nu tumba pilnaig ŋga kusnaniŋgina le nane nu sanaig: Sunŋo, ne sine ŋak kumba ka kaŋgera ŋginaig le ³⁵nu malmbikina.

³⁶Taŋana le Zu mbal afu sakinaig: Ai si. Nu Lasarus tuku sunŋomba kume purte ŋginaig. ³⁷Taŋakinaig le nane afu ndek sakinaig: Nu taŋgo am tukulok ta nu am maraŋge tuna. Ndaŋam tuku nu Lasarus te-ti ndana le nu kumna ŋga sakinaig.

Yesus nu Lasarus wikina le aboŋgina

³⁸Kile Yesus nu maŋ wamdus tatrukina le nu kumba ka mindesiŋ pilnaig ma ndame burok ta tugum prona. Ndam sunŋo ande burok tukulanu minna. ³⁹Kile Yesus nu ndek saniŋgina: Ndam talkap ŋgina le taŋgo kumna ta kulim nuŋe Marta nu ndek sana: Sunŋo, nu kumna le ki baillkamba kuganaig. Mindesiŋ te buk mundur kinit ŋgina le ⁴⁰nu sana: Ye ne ame pasa sanet? Ne ye tuku saŋgri tomba tiŋga ta ne Kuate tuku saŋgri kaŋgeramŋgat ŋga sanet ŋgina. ⁴¹Taŋakina le nane ndek ndame talkinaig le Yesus nu tandeka sakina: O Mam, ne ye tuku pasa isit tukunu ye ne gare pasa tinet. ⁴²Ne mara mara ye tuku pasa isit ta ye kila. Afu minig te neŋge ye kukulyina ta nane kila pilwaig ŋga ye pasa te sanet ŋgina.

⁴³Tanjaka sake denjpurmba nu wi kuenjka sakina: Lasarus, ne tinja kilim kaye ngina le ⁴⁴nu kumna tuku ta tinja mayok kina. Nane buk tawimbi kupe wai kusnaig sulumba tawi inum gabat songinaig ta njak tinjina le Yesus ndek nane saninjina: Tane kumiņ kukliwap le nu kuwa ngina.

Nane Yesus balewam tuku ndin sotinaig
(*Mateus 26.1-5; Markus 14.1-2; Lukas 22.1-2*)

⁴⁵Zu mbal Maria dubimba pronaj ta nane Yesus wam kina ta kanjgermba nane gudommmba nu tuku son nginaig le ⁴⁶nane afu Farisi mbal tugum kumba Yesus wam kina ta kubeu ninjinaig le ⁴⁷Farisi mbal ndek kumba pris gabat mbal ndoj gabat sugo sugo njakmba kile-manjurkinaig sulumba sakinaig: Sine kile ndanjndanjamngig? Nu manjau kitek sanjgrinu gudommmba ke likate. ⁴⁸Sine nu mapebe le nu manjau kumba minwa ta nane njakmba nu tuku son ngamngaj. Tanjawaig ta Rom mbal sine Sesar kusrewanu nja pro kusem wande sunjo njayo silimba sine Israel njakmba bale faramngaj nginaig.

⁴⁹Tanjo sunjo ande nyunu Kaiafas nu yar ta mbolnje pris tuku gabat sunjo minna. Tanjo ta nu nane ngamuknje tinja saninjina: Tane wam gilai mbal. ⁵⁰Sine Israel tuku ma tumba tanjo ndindo kumwa ta maye. Tanjawa ta sine njakmba ngisike nda ngina. ⁵¹Kaiafas nu tanjakina ta nu nuje wamdus dubimba sa ndakina. Nu yar ta mbolnje pris gabat sunjo minna le Kuatenje nu wamdus tuna le nu dir pasa saninjmba Yesus nu Israel njakmba tuku nja kumamngat ngina. ⁵²Israel mbal ndo kuga. Nu Kuate tuku kiņo kame kilke tugu njakmba mbolnje kilwa le kuasmbi ndindo minwaig nja kumamngat.

⁵³Ait ta mbolnje Zu gabat mbal nane tugu pilmba Yesus balewam tuku ndin sota minnaig. ⁵⁴Ta tuku kile Yesus nu Zu am mbol li ndakina. Nu nuje dubiwanu mbal kilmba duje makembinje tumbran ande nyunu Efraim kinaig ka tanje minnaig.

⁵⁵Zu mbal tuku pagumba nye sunjo Pasowa ait patukina le tumbran fonjon tuku mbal gudommmba Pasowa mayok nda kuwa le purfejnu mayok kambim tuku nja Yerusalem kinaig. ⁵⁶Nane pro Yesus sota kusem wande sunjo sinam tanje nanjine nanjine munju kusnanja sakinaig: Tane ndanjmba idusde. Nu prowamngat e ko prowe nda nja saka minnaig.

⁵⁷Farisi nane pris gabat mbal ndoj nane buk tanjo pino wam paguka saninjinaig: Ande nu Yesus minit ma ta kila minmba kande nu sine sasinjguwa le sine ka biye tibe nginaig.

Maria Yesus tuku kupe mbolnje gurej kutuna
(*Mateus 26.6-13; Markus 14.3-9*)

12 ¹Pasowa tuku pagumba nye ait ta buk fagkina le Yesus nu manj Lasarus kumna le te-tina tuku tumbran Betani kina. ²Ka tanje

nane Yesus tuku pagunaig le Marta nu nyamagaŋ kutumba minna. Lasarus mata nane ndoŋ isukusmba minna. ³Isukusmba minnaig le Maria nu gureŋ mayenu ande pitinu 500 gram taŋaŋ piyanu o mbolŋge ta tumba prona sulumba Yesus tuku kupe mbolŋge kutumba nuŋe gabat waŋembi kupe saukina le mundur mayenu wande ta kumuŋgina le ⁴Yesus dubiwanu taŋgo ande Yudas Iskariotnu nu ŋgumneŋga Yesus tuku kupet mayok kina ta nuŋge sakina: ⁵A ... ndaŋam saka gureŋ ta tumba nane afu mbol nda piyana. Nu taŋana kande nu soŋ 30 tunaig le sine sanzal mbal turkeg kande ŋgina. ⁶Yudas nu sanzal mbal idusniŋmba pasa ta sa ndakina. Nuŋge naŋgine ndametij kulatka afu kuayarmba minanu. Ta tuku nu sakina.

⁷Kile Yesus nu ndek sana: Nu piti ser ndawa. Ye kume ndaket le nu ambonga ye tuku mindesij wakeiwanu taŋaŋ gureŋ ta tumba ye pisneyat. ⁸Sanzal mbal nane mara mara tane ŋgamukŋge minamŋgaig. Ye tane ndoŋ ait kuennu mine nda ŋgina.

Nane Lasarus balewam tuku pasa katnaig

⁹Zu mbal gudommba nane Yesus minna ta ismba nu kaŋgeram pronaig. Nu ndo kaŋgeram pro ndanaig. Nane Lasarus kumna le Yesus nu te-tina ta turmba kaŋgeram pronaig. ¹⁰⁻¹¹Yesus nu Lasarus te-tina le nane gudommba pris gabat mbal tuku pasa kusreka Yesus tuku son ŋga minnaig. Ta tuku pris mbal nane Lasarus mata balewam tuku pasa katnaig.

Yesus nu gabat suŋgo taŋaŋ Yerusalem kina (*Mateus 21.1-11; Markus 11.1-11; Lukas 19.28-40*)

¹²Mafena le Yesus nu mbumba Yerusalem prowam bafumba minna le taŋgo pino gudommba pro Yerusalemŋge pagumba nye ta tuku minnaig ta nane isnaig. ¹³Nane ismba ndek pator waŋe supika kilmba nu tugum kumba ka wikaraumba sakinaig:

Sine Kuate tuku nyu te-duŋgube o.

Taŋgo te Suŋgo tuku nyu mbolŋge prote.

Nu Suŋgoŋge nyaro tuwa o.

Nu sine Israel tuku gabat suŋgo nyaro tuwa o ŋginaig. *Mune 118.26*

¹⁴Yesus nu doŋki fat ande te-silika muskilnu mbolŋge minyokina. Kuyar pasa ande teŋemba sakate.

¹⁵Sion tumbraŋ suŋgo ne kuru kuru ndaka.

Ai si. Ne tuku taŋgo suŋgo prote si.

Nu doŋki fat mbol minyoka ne tugum prote ŋgate.

Sakaria 9.9

Kuyar pasa ta Yesus nu kumuna.

¹⁶Ait ta mbolŋge nuŋe dubiwanu mbal kuyar pasa ta idus ndanaig. ŋgumneŋga Yesus nu samba mbolŋge saŋgri kilŋa suŋgo tina le nane

kuyar pasa ta idusmba sakinaig: Son. Kuyar pasa nu tuku sakate ta kumumbi nu mbolŋge mayok kina.

¹⁷Nane Yesus Lasarus wikina le ndame burok sinamŋge aboŋga tiŋgina le kaŋgernaig mbal Yerusalemŋge afu kubeu niŋmba minnaig le ¹⁸maŋgur suŋgo ta nu maŋau saŋgrinu kina le isnaig sulumba nane kumba ka ndinŋge nu te-silikinaig le ¹⁹Farisi mbal naŋgine naŋgine sakinaig: Ai si kaŋgerap. Nane ŋakmba nu dubide. Sine wam ande kam kumuŋ kuga ŋginaig.

Yesus nu nuŋe kumam tuku sakina

²⁰Nane Kuate mbariŋam tuku pagumba nye ta mbol pronaig ta afu Grik mbal. ²¹Nane Filipus tugum pronaig. (Filipus nu Galileanu Betsaida tumbranok).

Nane pro nu sanaig: Taŋgo suŋgo, sine Yesus kaŋgeram proweg ŋginaig le ²²nu kina ka Andreus sana. Taŋamba nale kinaik ka Yesus kila sanaik le ²³nu ndek nale sanikina: Ye Ndindo Katesek Taŋgo Kuate nu saŋgri kilŋa suŋgo sam tuku ait buk prote. ²⁴Ye siŋka satinŋamŋgit. Wit tiŋnu ande kilkek sinamŋge ŋgukap le ndo alonu gudommba mayok kaŋgaig. Kilkek sinamŋge ŋgu ndakap ta nuŋe ndo minamŋgat. ²⁵Ima nu nuŋe abo mine mayewam tuku wamdus suŋgo tate ta nu ŋgisikamŋgat. Ima nu kilke te mbolŋge nuŋe abo mine mayewam tuku idus ndate ta nu abo ŋak minmba minamŋgat. ²⁶Ima nu ye tuku piro biyam idusmba kande nu ye dubiyuwa. Nu taŋawa ta nu ye ndoŋ minamŋgat. Ande nu ye tuku piro biywa ta Mamŋge nu tuku nyu te-mayokamŋgat.

²⁷O Mam, ye ŋgamuŋgal pitiyate ta ye ndaŋmba sani. Wam ye mbol prowamŋgat ta laipyuwa ŋga sani? Kuga. Ye taŋake nda. Piti ta kurawam tuku ye prowen. ²⁸O Mam, naŋe nyu suŋgo ta mbol kuwa ŋgina. Nu taŋakina le samba mbolŋge miŋge pasa ande teŋenmba sakina: Yiŋe nyu suŋgo buk mbol kina. Kile maŋ mbol kaŋgat ŋga sakina.

²⁹Nane taŋge minnaig mbal pasa ta ismba afu ndek sakinaig: Kuaila fudukate ŋginaig le afu nane sakinaig: Eŋel ande nu ndoŋ pasatate ŋginaig le ³⁰nu ndek sakina: Pasa ta ye isi ŋga pro ndawat. Tane isap ŋga prowat. ³¹Kile kilke mbol mbal pileniŋgam tuku ait prote. Kilke te tuku gabat Satan Kuatenge te-ibenamŋgat. ³²Nane afu ye ail mbolŋge pilmba te-dunŋuwaig le ye kilke mbol mbal wike liki le nane ye tugum prowamŋgaig ŋgina. ³³Yesus nu ndaŋndaŋmba kumamŋgat ta te-mayokmba nu pasa ta saniŋgina.

³⁴Nane ndek pasa lafumba sakinaig: Moses tuku kuyar pasa Kristus nu minmba minamŋgat ŋga sakate ta ne ndaŋam nane Katesek Taŋgo Ndindo tumba te-dunŋamŋgaig ŋgate. Katesek Taŋgo ta nu ima ŋginaig le ³⁵nu nane saniŋgina: Kile bulu tugusek ait fagnu ndo tane kilŋatiŋgamŋgat. Bulu tane kilŋatiŋmba minitmbi tane kilŋa mbolŋge

likap. Kuga ta ma makenge tane songikat. Ande nu ma make sinamnge likate ta nu ndin kanjer ndate. ³⁶Bulu kilhatinmba minitmbi nu tugum kumba kila palpe. Tanjawan ta tane bulu njak minamngai ngina. Yesus nu tanjaka sakina sulumba nu nane kusreka kuirka minna.

Zu gudommba nane Yesus talanaig

³⁷Yesus nu manjau kitek gudommba nane am mbolnge ke likanu ta nane nu tuku son nda nga minnaig. ³⁸Tuan tango Aisaia tuku pasa ande nane mbolnge kumungina ta tenemba.

O Sungo, sine pasa kukliweg le ande nu son nda ngate.

Ne nanje sanjri te-mayokte le ande nu katese ndate. *Aisaia 53.1*

³⁹Nane Kristus talanaig ta Aisaia nu o buk dir pasa ande tenemba kuyarna.

⁴⁰Kuate nu nane tuku am tukule ninmba ngamunggal mata tukule ninjina. Kuga ta nane ammbi alonu kanjermba wamdus puluninguwa le ngamunggal biye mbilmba ye tugum prowaig le nane wakeikamngit ngina. *Aisaia 6.10*

⁴¹Aisaia nu Kristus tuku kilja sungo kanjermba nu tanjamba Yesus tuku kuyarna.

⁴²Zu gabat gudommba Yesus tuku son nginaig ta Farisi mbal nane kusem wandeknge nane peuninbekaig nga nanjine son ta yabukinaig.

⁴³Nane tango pino njakmba nane nzaliningam tuku sungomba idusnaig sulumba Kuate nu nane nzaliningam tuku wam ta fudinndo nga idusnaig.

⁴⁴Kile Yesus nu wi kuenjka saninjina: Ande nu ye tuku son ngate ta nu ye tuku ndo son nda ngate. Kuate nu ye kukulyina ta nu tuku mata son ngate. ⁴⁵Ande nu ye tuku manjau kanjer tite ta nu Kuate nu ye kukulyina ta nu tuku manjau mata kanjer tite. ⁴⁶Ye kilke te tuku bulu tanjari tango pino njakmba kiljaninget. Ye son ngade mbal nane ma make sinamnge mine ndakade. ⁴⁷Ande nu ye tuku pasa ismba dubi ndawa ta ye nu pilemba pasa mbolnge te-ti ndawet. Ye tango pileninmba pasa mbolnge kile-tidingam pro ndawen. Ye nane tuku muskil kile-tidinge ningam tuku prowen. ⁴⁸Ima nu ye pitaiyumba ye tuku pasa ngumnete ta ait sungo mbolnge ye pasa sake liket tenge nu pilemba pasa mbolnge te-tiwamngat. ⁴⁹Ye pasa sake liket te yije wamdusmbi sa ndaket. Mam nu ye kukulyina nunge wam paguyina le ye sake liket. ⁵⁰Nu je wam pagu pasa ta abo minmba minam tuku ndin tumtingit. Ta tuku ye pasa satinjet te Mamnge wam paguyina le ndo satinjet ngina.

Yesus nu nuje dubinaig mbal tuku kupe minyangina

13 ¹⁻⁵Pasowa ait pro ndana le Yesus nu nuje dubinaig mbal ndon isukusmba minnaig le Yudas Iskariotnu Simon tuku kinjo nu Satanngge buk wamdus tuna le nu Yesus tumba nuje ngueu mbal ningam tuku idusmba minna.

Yesus nu kilke te kusremba Mam nuje tugum kambim tuku ait patukina le nu kila minmba nuje mbal kilke te mbolnje minnaig ta nane tuku kume purmba minna sulumba nu ndek nyamagan kusremba tinga nuje siot paska tawi ande tumba ngaro kusmba nza mbolnje kule kutumba nuje dubiwanu tango tuku kupe minyanje likina. Mam Kuate nu sangri jakmba nu wai mbolnje pilna le nu Mam tugumnje ndekina ta nu man luka mbumba kangat wam ta jakmba nu kila minmba tajana.

⁶Tanjamba minyanje lika ka Simon Petrus tugum prona le nu kusnana: i ... Sungo, nenje ye tuku kupe minyangam bafute e ngina le ⁷nu ndek sana: Ye manau ket te ne tugunu katese ndate. Ngumnenja ne pulunamngat ngina le ⁸nu man sana: Sinja. Ne ye tuku kupe minyanje nda nga sana. Tajakina le nu man sana: Ye ne tuku kupe minya ndangi ta ne ye ndon gulab minam kumun kuga ngina le ⁹Simon Petrus ndek nu sana: Sungo, tanjamba kande kupe ndo minya ndanga. Ye tuku kupe wai gabat turmba minyanja ngina le ¹⁰nu sakina: Ande nu ngarosu jak kule pisat ta nu kupe ndo minyanja man purfejuu mayok kangat. Tane jakmba purfejuu minig ta tane tuku ande nu purfejuu mine ndakate ngina. ¹¹Yesus nu ima nu tuku kupet mayok kangat ta nu kila minna tukunu ande nu purfejuu mine ndakate nga saningina.

¹²Nu nane tuku kupe minyanje denpurmba nu tinga nuje siot tumba silika isukusam tuku ma mbol kina sulumba nane kusnaningina: Ye tane mbolnje manau kit ta tane tugunu katesede? ¹³Tane ye nyun ta Sungo tane tuku Tum Tango ngade ta son. Tane kumumbi sakade. ¹⁴Ye Sungo tane tuku Tum Tango minmba ye nyu kugatok tane kumnemnje minanu tanan tane tuku kupe minyanje likit. Tane mata nyu kugatok tanan tangine tangine kupe minyanje likap. ¹⁵Ye tane mbolnje manau kit ta tane kangermba tanjamba dubimba kap nga ye tumtingit. ¹⁶Ye sinja satngamngit. Piro tango nu nuje sungo li ndate. Kukul tango nuje kukulte tango li ndate. ¹⁷Ye tane pasa satnget te tugunu katesemba dubiwap ta tane gare manau mbolnje minamngaig.

¹⁸Ye tane jakmba tuku sa ndakit. Ye maditingen mbal ye tane tuku wamdus kila. Kuyar pasa ande tejenmba sakate.

Ande nu ye tuku nyamagan ye ndon isukusit ta nu ye tuku ngueu mayok kinit ngate.

Mune 41.9

Pasa ta sinja kumumbi mayok kangat. ¹⁹Pasa ta mayok kuwa le ye Kuatenge madiyahina tango ta tane son ngam tuku ye ambonja satngit. ²⁰Ye sinja satngamngit. Ye yije tango ande kukuli le prowa le ande nu aukmba wakeite ta nu ye mata wakeiyate. Ye wakeiyate ta Kuate ye kukulyina nu mata wakeite ngina.

Yudas nu Yesus tuku kupet tango

(Mateus 26.20-25; Markus 14.17-21; Lukas 22.21-23)

²¹Yesus nu pasa ta saningina sulumba ngamungal pitina le pasa te-mayokmba saningina: Ye sinja satngamngit. Tane ngamuknje ande nu

ye tuku kupet minit ngina. ²²Tanjakina le nuŋe dubinaig tanjo ndek ima tuku sakate nga idusmba nanjine nanjine munju kanjerkinaig.

²³Nu dubiwanu tanjo ande Yesus nu tuku kume pur mayena ta nale munju patuk patuk isukusmba minnaik. ²⁴Simon Petrus nu tanjo ta nu kusnawa nga gabatmbi sana le ²⁵tanjo ta Yesus marj patumba nu gemmba nu kusnana: Sunjo, ne ima tuku sakate ngina le ²⁶nu sakina: Ye bret te kule pak mbol pilmba tambimngit not ngina. Nu tanjaka bret tumba kule pak mbilmba Simon tuku kiŋo Yudas Iskariotnu tuna. ²⁷Tuna le Satan pro Yudas sinam kina le Yesus nu sana: Ne wam kam iduste ta pitik kumba ka ngina. ²⁸Nu Yudas pasa sana ta nane isukusmba minnaig mbal nane katese ndanaig. ²⁹Nane idusnaig: Yudas nu ndametinj tuku pale fat kulatkate tukunu Yesus nu Pasowa tuku nyamaganj afu piyawam tuku ko ndametinj afu sanzal mbal ningam tuku nga sate nga idusnaig.

³⁰Kile Yudas nu bret ta nyumba mayok ka kina ta buk furirna.

Wam pagu pasa kitek

³¹Nu mayok ka kina le Yesus nu nane saningina: Ye Ndindo Katesek Tanjo kile ye tuku nyu sunjo mbol kanjat. Wam ta mbolŋge Kuate tuku nyu sunjo mata mbol kanjat. ³²Kuate nu ye mbolŋge nyu sunjo mbol kuwa le ye nu mbolŋge mata nyu sunjo mbol kanjat. Kile ndo nu ye tuku nyu sunjo te-mbolamngat.

³³Kiŋo kame ye, ait fagnu tane ndonj minamngit. Tane ye sota kanjerye nda. Ye o buk Zu mbal tanjamba saningen ta kile tane satinjamngit. Tane ye kanjit ma ta tane prowam kumuŋ kuga.

³⁴Ye tukul kitek ande satinjamngit. Tane tanjine tanjine munju iduska kume purkap. Ye tane tuku kume puret tanjamba tane mata tanjine tanjine munju kume purkap. ³⁵Tane munju kume purkap ta tanjo pino tane ye dubiyade mbal minig ta katesewamngigaig ngina.

Yesus nu Petrusŋge nu tuku nyu yabukamngat nga sana

(Mateus 26.31-35; Markus 14.27-31; Lukas 22.31-34)

³⁶Yesus nu tanjamba sakina le Simon Petrus nu kusnana: Sunjo, ne animbi kanjat ngina le nu sana: Ye kanjit ma ta kile ne ye dubiyam kumuŋ kuga. Ngumneŋga ne ye dubiyamngat ngina.

³⁷Tanjakina le Petrus nu sana: Ndanam kile ye ne dubinam kumuŋ kuga ngate. Ne tuku nga ye kumam tuku kuru kuru ndaket ngina le ³⁸nu ndek sana: Ne ye tuku nga ne kumam tuku kuru kuru ndakam iduste e? Ye siŋka ne sanamngit. Furir te mbolŋge teg wi ndakuwa le ne ye tuku nyu yabukam keŋamngat ngina.

Kuate tugum kambim tuku ndin

14 ¹Ye pasa pitinu satinjgit ta tuku tane wamdus fulil ndakap. Tane Kuate tuku sanjri tomba tinja ye tuku sanjri mata tomba

tingap. ²Mam tuku tumbranŋge wande gudommba minig. Tanjamba mine ndakuwaig ta ye satinŋe nda. Ye kumba ka tane tuku ma wakeiwamŋgit. ³Tane tuku ma wakeiwi sulumba luka pro tane kili le tane ye ndoŋ minmba minamŋgaig. ⁴Ye kambimŋgit ma ta tane ndin kila ŋgina.

⁵Tanjakina le Tomas nu ndek kusnana: Sunŋo, ne kambimŋgat ta sine gilai. Ndin ndaŋ dubimba ne tugum prowamŋgig ŋga kusnana le ⁶nu ndek sana: Kambim tuku ndin, wam tugusek, abo tugu ta ye miro. Ande nu ye laipyumba Mam tugum kambim kumuŋ kuga. ⁷Tane ye kila pilig tukunu Mam mata kila palmbimŋgaig. Kile tane nu kila palig. Tane buk nu kaŋgeraig ŋgina.

⁸Kile Filipus ndek Yesus sana: Sunŋo, sine tuku nzali ne naŋe Mam tumsinŋa le kaŋgerbe ŋgina le ⁹nu ndek sana: Filipus, ye ait kuenu ne ndoŋ minet. Ne ye kila pile ndakate e? Ande nu ye tuku tugu kaŋger tite ta nu Mam mata kaŋgerte. Ndaŋam tuku ne naŋe Mam tumsinŋa le kaŋgerbe ŋgate. ¹⁰Ye Mam ndoŋ sailket le nu ye ndoŋ minit. Sile ndindo ta ne son nda ŋgate? Ye mara mara pasa satinŋet ta yiŋe wamduŋsmbi sa ndaket. Mam nu ye ndoŋ minmba nuŋge piro ta ke likate. ¹¹Ye Mam ndoŋ minet le nu ye ndoŋ minit ta son ŋgap. Tane son ŋgam fugumba kande piro ke liket ta kaŋgerka ye nu ndoŋ minet ta son ŋgap. ¹²Ye sinŋa satinŋamŋgit. Ande nu ye tuku saŋgri tomba tinŋuwa ta ye maŋau ke liket te nu mata kamŋgat. Ye Mam tugum kaŋgit ta tuku nu ye maŋau ket te liniŋmba maŋau saŋgrinu ke likamŋgat. ¹³Tane ye ndoŋ minmba wam afu tuku yabaŋyap ta ye Mam tuku nyu sunŋokuwa ŋga ye wam ta kamŋgit. ¹⁴Tane ye ndoŋ minmba wam ande tuku yabaŋyap ta ye kamŋgit ŋgina.

Yesus nu Tukul Guwa ndekam tuku sakina

¹⁵Tanjakina sulumba nu maŋ sakina: Tane ye tuku kume purap ta tane ye tuku miŋge dubiwamŋgaig. ¹⁶Taŋawap le ye Mam sawi le ande kukulwa le ndeka tane sinzaŋtinmba minmba minamŋgat. ¹⁷Nu wam tugusek tuku Guwa. Kilke te mbolok maŋau dubide mbal nane nu gilai minmba nu tam kumuŋ kuga. Tane nu kila minig le nu tane ndoŋ minmba tane tuku ŋgamuŋgal sinamŋge minmba minamŋgat.

¹⁸Ye tane kusreki le munzanu taŋaŋ mine nda. Ye maŋ luka tane tugum prowamŋgit. ¹⁹Mine minemba kilke te mbolok maŋau dubide mbal nane maŋ ye kaŋgerye nda. Tane ye mara mara kaŋgeriyumba minamŋgaig. Ye abo minmba minet tukunu tane mata abo minmba minamŋgaig. ²⁰Ait ta prowa le ye Mam ndoŋ minet le tane ye ndoŋ minig le ye tane ndoŋ minet wam ta tane katesewamŋgaig.

²¹Ima nu ye tuku wam pagu pasa dubiwa ta nu ye tuku kume purte. Nu ye tuku kume purwa ta Mam mata nu tuku kume puramŋgat. Ye mata nu tuku kume purmba ye pro yiŋe wamduŋsmbi le nu ye kila palmbimŋgat ŋgina.

²²Tanjakina le Yudas ande Iskariotnu kuga nu ndek Yesus kusanana: Sungo, ndarjam ne pro narje wamdus sine ndo tumsinjmba kilke te mbolok manjau dubide mbal tumninge nda nga sakate ngina le ²³Yesus ndek nu sana: Ande nu ye tuku kume purte ta nu ye tuku pasa dubite. Mam nu tanjo ta tuku kume purmba minwa le sile Mam ndonj nu tugum kumba nu ndonj minmba minamkik. ²⁴Ande nu ye tuku kume pur ndate ta nu ye tuku pasa dubi ndate. Pasa satinjet le isig ta ye tuku pasa kuga. Mam nu ye kukulyina nu tuku pasa.

²⁵Ye tane ndonj minmba pasa kame te satinjet. ²⁶Mam nu ye tuku nyu mbolnje sinzantingam tuku Tukul Guwa kukulwa le ndekamngat. Nunje tane wam njakmba tumtingamngat. Pasa njakmba sake liken ta nu manj lato tumtinguwa le idusamngaig.

²⁷Tane wamdus piti njak minmba kuru kuru ndakap. Ye tane kusreka ngamungal mukukmbi wamdus bul sertingamngit. Kilke te tuku manjau dubide mbal wamdus bul serningig tananj kuga. Ye ngamungal mukukmbi wamdus bulok minet manjau ta tingamngit.

²⁸Ye tane kusreki sulumba manj luka tane tugum prowamngit nga satinjit le isaig. Mam nu Sunjo. Nu ye liyate. Ta tuku tane ye tuku kume purde kande ye Mam tugum kangit ta gare tade kande. ²⁹Ye nda kinet sulumba ambonja tane kila satinjet. Wam ta mayok kuwa le tane pasa te tuku son ngap nga satinjet. ³⁰Ye kile tane ndonj sungomba pasate nda. Kilke te tuku gabat Satan nu buk prowam bafute. Nu ye tuku sanjri kumuñ kuga ta ³¹kilke mbolok mbal ye Mam tuku kume puret ta kila pilwaig nga ye Mam tuku minje dubiwamngit.

Ariya. Kile tingap le kab ngina.

Grep muli tugusek

15 ¹Yesus nu manj saningina: Ye grep muli tugusek. Mam nu grep muli kulatka nu miro minit. ²Ye tuku wainu afu alo ndade ta Mamnje supika kile-pankate. Wainu afu alode ta manj alo magewaig nga kugerka wakeikate. ³Ye pasa satingen ta mbolnje tane tinjeknu mayok kinaig. ⁴Tane ye ndonj sailkap le ye tane ndonj minmba minamngit. Grep muli wainu anje tur ulendika mine ndakuwa ta nuje ndo alowe nda. Tanjamba ndo tane ye ndonj sail ndakap ta tane alo kile-mayokke nda.

⁵Ye grep muli angenu. Tane wainu. Ande nu ye ndonj sailkate ta ye nu ndonj minet le nu alo gudommmba kile-mayokkate. Tane ye ndonj sail ndakap ta tane wam inum kam kumuñ kuga. ⁶Ande nu ye ndonj sail ndakuwa ta nu muli wainu tananj Kuatenje supimba buknguwa le karenamngat. Wainu tananj ta kile-manjurka kilmba pankate le panje uge sulude. ⁷Tane ye ndonj sailkap le ye tuku pasa tane sinamnje minwa ta tanjine nzali mbolnje Kuate yabanap le kumumba mayok kanjaig. ⁸Tane alonu gudommmba kile-mayokkade ta Mam tuku nyu sunjo mbol kinit. Manjau tamba tane sinja ye dubiyanu tanjo kilimok mayok kinig.

Kume pur maŋau

⁹Mam nu ye tuku kume purte taŋamba ndo ye tane tuku kume puret. Ye tane tuku kume puret wam ta kusre ndamba ye tugumŋge minap. ¹⁰Ye Mam tuku miŋge kumnemŋge minet ta nu ye tuku kume purte wam ta ye kusre ndawet. Tane ye tuku miŋge kumnemŋge minap ta ye tane tuku kume puret wam kusrewa nda. ¹¹Tane ye tugumŋge gare tumba gare suŋgo ŋak minap ŋga ye pasa ta satingit.

¹²Ye tuku wam pagu pasa ta teŋemba. Ye tane tuku kume puret taŋamba ndo tane taŋine taŋine muŋgu kume purkap. ¹³Ande nu nuŋe gulab kame mage minam tuku kumit ta nu taŋgo ŋakmba tuku kume pur maŋau liningit. ¹⁴Tane ye tuku miŋge dubiwap ta tane ye tuku gulab minamŋgaig. ¹⁵Gabat sugo afu nane wam ande kam idusmba naŋine piro taŋgo sa ndaniŋgig ta ye pasa ŋakmba Mam tugumŋge isen ta tane satingen. Ta tuku ye kile tane piro taŋgo ŋge nda. Tane ye tuku gulab ŋget. ¹⁶Taneŋge ye madi ndayinaig. Yeŋge tane maditingen. Tane ka alo magenu kile-mayokkap le alo ta minmba minwaig ŋga ye tane maditingen. Tane ye tuku nyu mbolŋge Mam yabanap ta nuŋge wam ta tiŋgamŋgat. ¹⁷Tane wam pagu pasa te dubiwap sulumba taŋine taŋine muŋgu kume purka minap ŋgina.

Afu Yesus tuku mbal ŋgueu patikamŋgaig

¹⁸Yesus nu maŋ lato saningina: Kilke mbol mbal nane abo abo ye kasuryinaig taŋamba ndo tane mata kasurtingamŋgaig. ¹⁹Tane kilke te tuku maŋau dubide kande nane sine tuku afu ŋga tane tuku nzali torde kande. Ye kilke mbol mbal ŋgamukŋge tane kile-mayokka maditingen tukunu nane siŋine mbal kuga ŋga kasurtingig. ²⁰Ye buk pasa ande satingit ta idusap. Piro taŋgo nu nuŋe suŋgo li ndate ŋga satingit. Ye tane tuku Suŋgo nane afuŋge ye piti seryinaig taŋamba ndo nane tane mata piti sertingamŋgaig. Afu ye tuku pasa dubide taŋamba ndo nane tane tuku pasa mata dubiwamŋgaig. ²¹Kuate nu ye kukulyina ta nane nu gilai minig tukunu nane tane ye tuku mbal ŋga ŋgueu patikamŋgaig.

²²Ye pro tugusek maŋau tum ndaniŋgen kande nane une tuku pa tam tuku mine ndakade kande. Ye nane tumningen tukunu nane une tuku pa tam tuku minig. ²³Ande nu ye kasuryate ta nu ye tuku Mam mata kasurte. ²⁴Maŋau saŋgrinu nane afuŋge ke ndakinaig ta ye nane ŋgamukŋge ke liken. Ye maŋau ta nda ke liken kande nane une tuku pa tam tuku mine ndakade kande. Nane wam kame ta kaŋgerka ye kasuryumba Mam turmba kasurmba minig. ²⁵Kuyar pasa ande teŋemba sakate.

Nane ake sinaŋ ye tuku gubra tade ŋgate.
Kile pasa ta alonu kumumbi mayok kinit.

Mune 35.19; 69.4

²⁶Ye Mam tugum kumba wam tugusek tuku Guwa kukuli le pro tane sinzantimba nu kumumbi ye tuku sakamngat. ²⁷Ye piro tugu pilen mbolnge tane ye ndoj minmba kile minig. Ta tuku tane mata kumumbi ye tuku saka minamngaig.

16 ¹Tane son manau kusrebekaig nga ye pasa nakmba ta sake likit. ²Nane afu tane kusem wande sinam kambim tuku peutingamngaig. Ait ande prowa le nane sine Kuate tuku piro mayeweg nga idusmba tane bale faramngaig. ³Nane sile Mam ndoj gilai tukunu tanawamngaig. ⁴Ye kile tane kila satinget te ngumnenga manau ta mayok kuwa le pasa satingit te idusamngaig. Ambonga ye tane ndoj minen ta ye pasa te sa ndatingen.

Tukul Guwa tuku piro

⁵Kile Mam nu ye kukulyina ta ye nu tugum kangit. Ye animbi kangit ta tane ye kusnayam idus ndade. ⁶Ye tane pasa te satinget tukunu tane nakmba ngamungal piti nak minig. ⁷Ye sinka satinngamngit. Tane maye minam tuku ye tane kusreka kangit. Ye nda ka ta ande tane sinzantingam tuku ndeke nda. Ye kumba ka nu kukuli le tane tugum prowamngat. ⁸Nu prowa sulumba une tuku tugu, manau tinreknu tuku tugu, une tuku pa lafunu tam tuku wam ta nakmba kilke mbol mbal kile-mayokka saningwa le katese mayewamngaig ta tenemba. ⁹Nane ye tuku son nda ngade tukunu nane une nak ta nu te-mayokmba saningamngat. ¹⁰Ye tane kusreka Mam tugum luka kangit tukunu ye tinreknu nga saningamngat. ¹¹Kuate nu kilke te tuku gabat Satan pa tambim tuku pilna tukunu nane mata pa lafunu tam tuku minig ta saningamngat.

¹²Ye pasa afu sunngomba tane satinngam tuku ta tane wamdus sinamnge patikam kumuŋ kuga. ¹³Wam tugusek tuku Guwa prowa sulumba nu tugusek manau nakmba tumtingamngat. Nu nuŋe wamdusmbi pasa satinŋe nda. Nu Kuate tugumnge pasa isit ta ndo satinngamngat. Wam afu ngumnenga mayok kangaig ta mata wam pagukamngat. ¹⁴Nu ye tuku pasa tumba tane tumtinguwa le ye tuku nyu sunngo mbol kangat. ¹⁵Mam tuku wam nakmba ta ye tuku. Ta tuku ye satingit nu ye tuku pasa tumba tane tumtingamngat nga satingit ngina.

Gare pasa le piti pasa

¹⁶Yesus nu man sakina: Mine minemba tane ye kangerye nda. Man mine minemba ye kangeryamngaig ngina le ¹⁷nuŋe dubiwanu tanŋo afu ndek nanŋine nanŋine munŋu kusnanŋinaig; Ndanam nu sakate: Mine minemba tane ye kangerye nda. Man mine minemba ye kangeryamngaig ngate. Ye Mam tugum kangit nga sakat ta tugunu ndanmba. ¹⁸Mine minemba nga sakat ta ait giganmba. Nu pasa sake likate te sine tugunu katese ndaweg nginaig.

¹⁹Nane Yesus kusnawam tuku idusmba minnaig ta nu katesemba nu ndek saningina: Tane ye mine minemba kangerye nda. Maŋ mine minemba ye kangeryamŋgaig ŋgit ta tane tugunu katesewam tuku muŋgu kusnaŋgade e? ²⁰Ye siŋka satingamŋgit. Kilke te mbolok maŋau dubide mbal nane gare ŋak minwaig le tane sinamanzerka malmbi ŋakmba minamŋgaig. Tane wamduŋ piti ŋak minap ma ma wam ta mbilmba tane gare suŋgo ŋak minamŋgaig. ²¹Pino nu kiŋo te-palmbim tuku ait prote le nu rar kamusmba piti ŋak minit. Nu kiŋo tate sulumba kangermba gare tormba rar ta maŋ idus ndate. ²²Tane mata taŋaŋ kile wamduŋ piti ŋak minig. Ye maŋ tane tugum prowi le tane gare toramŋgaig. Gare ta andeŋge te-ibenam kumuŋ kuga. ²³Ait ta mbolŋge tane ye agaŋ ande tuku kusnaye nda. Ye siŋka satingamŋgit. Tane ye tuku nyu mbolŋge wam ande Mam yabaŋap ta nu tane tiŋgamŋgat. ²⁴Tane buk ye tuku nyu mbolŋge wam ande Mam yabaŋ ndanaig. Kile taŋamba Kuate yabaŋap le nu tane tiŋguwa le tane gare suŋgo tamŋgaig.

Yesus nu kilke te tuku saŋgri te-ibenŋa

²⁵Ye yaba pasambi pasa satinge liket. Ait ande prowa le yaba pasambi satinge nda. Ye tane Mam tuku kilimok satingamŋgit. ²⁶Ait ta mbolŋge tane ye tuku nyu mbolŋge Kuate yabaŋap le ye tane tuku yabaŋ pasa tumba Mam sawe nda. ²⁷Kuga. Mam nu nuŋe miroŋ tane tuku kume purte tukunu tane tuku yabaŋ pasa ismba tiŋgamŋgat. Tane ye tuku kume purmba ye Mam tugumŋge ndeken ta tane son ŋgade wam ta tuku nu tane tuku kume purte. ²⁸Ye Mam tugumŋge kilke te mbol prowen. Kile ye kilke te kusremba maŋ luka Mam tugum kaŋgit ŋgina.

²⁹Yesus nu taŋaka sakina le nuŋe dubiwanu taŋgo nane sakinaig: Ese. Kile ne yaba pasambi sa ndakate. Ne kilimok sakate le ³⁰sine katese mayeweg. Ne wam ŋakmba tuku kila minit. Siŋgine kusna pasa wamduŋ sinamŋge ndo minig le ne kila pilit. Ta tuku ne Kuate tugumŋge ndekina ta sine son ŋgeg ŋginaig le ³¹nu ndek sakina: Tane kile ye tuku son ŋgade e? ³²Mine minemba tane yiŋe ndo kusreyumba kua ka sili-silimba taŋgine tumbraŋ kine likamŋgaig. Taŋawap ta Mam nu ye ndoŋ minmba minit tukunu ye yiŋe ndo mine nda. ³³Tane ye ndoŋ minmba ŋgamuŋgal mukuk minap ŋga ye pasa ta ŋakmba satinge likit. Tane kilke te mbolŋge minap sulumba piti suŋgomba kamusamŋgaig ta tane kuru kuru ndaka saŋgri tiŋga minap. Ye kilke te tuku saŋgri ŋaigonu buk kile-ibenken ŋgina.

Yesus nu nuŋe mbal tuku Kuate yabaŋna

17 ¹Yesus nu pasate denjurna sulumba nu tandeka mambilmba Kuate yabaŋmba sakina: O Mam, ait buk prowat. Ne ye tuku nyu suŋgo ta te-mbola le ye suk ne tuku nyu suŋgo ta te-mbolamŋgit. ²Ne

kilke mbol mbal ye tuku sangri kumnemnge minwaig nga patikina le ne ye sina mbal ye nane abo tugu minmba minam tuku ninget. ³Ima nu ne Mbara Ndindo Tugusek kila pilmba ye Yesus Kristus ne kukulyina ta turmba kila pilit ta nu abo tugu tumba minmba minamngat. ⁴Ne ye piro kam tuku sayina ta ye buk ke suluwit sulumba ne tuku nyu sungo kilke mbol mbal ngamuknge te-mbolet. ⁵O Mam, kilke te nda minna le ye ne ndon nyu sungo nak minken ta kile ye tuku nyu manj tajamba te-mbola le ye ne tugumnge mini.

⁶Ne kilke mbol mbal afu sina ta ye ne tuku manjau tumningen. Nane ne tuku mbal minnaig le ne ye sina le nane ne tuku pasa dubide. ⁷Wam nakmba ne ye sina ta ne tugumnge prode ta kile nane kila pilig. ⁸Ne ye pasa sayina ta nane ninggen le wamdus sinamnge pilmba son nginaig. Ye ne tugumnge prowen ta nane sinjka katесе mayenaig sulumba nenge ye kukulyina ta nane son nginaig.

⁹O Mam, ye kile nane tuku yabaņnet. Ye kilke mbol mbal nakmba tuku yabaņ ndanet. Ne nane afu ye sina ta ye nane tuku ndo yabaņnet. Nane ne tuku. ¹⁰Ye tuku mbal ta ne tuku. Ne tuku mbal ta ye tuku. Nane mbolnge ye tuku nyu sungo mbol kinit.

¹¹Ye kilke te kusremba ne tugum prowi le ne ye sina mbal kilke te mbolnge minamngaig. O Mam, ye ne ndon ndindo minek tajamba ndo nane nanjine nanjine wamdus ndindo minam tuku nane nyu sungo tambi nane kulatka. ¹²Ye nane ndon minmba nane sangri ye sina tambi nane kulatken. Ye nane kigraibken le ande ngisi ndakina. Ande njonu ngisikam tuku minit kuyar pasa sakate ta nunge ndo ngisikate.

¹³O Mam, ye kile ne tugum prowamngit. Ye kilke te mbolnge minmba nane ye tugumnge gare tumba gare nak minwaig nga nane isam tuku pasa nakmba te saket. ¹⁴Ye ne tuku pasa nane ninggen. Ye kilke te mbolok kuga. Tajaņ ndo nane mata kilke te mbolok kuga. Ta tuku kilke mbol mbal nane kasurnjigig. ¹⁵Ne nane kile-dunga le kilke te kusrewam tuku sa ndanet. Ne nane kigraibka le Satan nu nane kile-iberj ndakuwa nga ne yabaņnet. ¹⁶Ye kilke te mbolok kuga. Tajaņ ndo nane mata kilke te mbolok kuga.

¹⁷Ne manjau tugusek tumninga le nane ne tuku mbal mayok kuwaig. Ne tuku pasa ta tugusek. ¹⁸Ne ye kukulyina le kilke te mbol mbal tugum prowen. Tajamba ndo ye nane kukulninget le kilke te tuku manjau dubide mbal tugumnge pirokade. ¹⁹Ye ne tuku minge dubimba ta ndo idus tiwet. Ta mbolnge nane mata ne tuku mbal mayok kaņgaig.

²⁰Ye nane tuku ndo yabaņ ndanet. Nane afu nane tuku pasa ismba ye tuku son ngamngaig nane tuku turmba yabaņnet. ²¹Nane wamdus ndindo minwaig nga ne yabaņnet. O Mam, ye ne ndon minmba minet le ne ye ndon minmba minit tajamba ndo nane sile ndon minmba minwaig. Tajawaig le kilke mbol mbal nane kaņgerka nenge ye kukulyina ta

katesewamŋgaig. ²²Ye ne ndoŋ ndindo minek taŋamba ndo nane mata wamdus ndindo minwaig ŋga ne ye nyu suŋgo sina ta ye nane niŋget. ²³Ye nane ndoŋ minmba minet le ne ye ndoŋ minmba minit taŋamba ndo nane mata wamdus ndindo minwaig. Wam ta mbolŋge kilke mbol mbal ne ye kukulyina ta katesewamŋgaig. Ne ye tuku kume purte taŋamba ndo ne nane tuku mata kume purte ta nane katesewamŋgaig.

²⁴O Mam, ne ye sina mbal nane sile tuku tumbraŋ prowaig ŋga iduset. Ne kilke te te-mayok ndana sulumba ne ye tuku kume purmba ne kilŋa saŋgri suŋgo sina ta nane kaŋgerwaig ŋga wamdus suŋgo ŋak minet. ²⁵Mam ne purferŋnu. Kilke te mbolok maŋau dubide mbal nane ne gilai minig. Ye ne kila. Yiŋe mbal te ne ye kukulyina ta nane kila minig. ²⁶Ye ne tuku tugu tumniŋgen ta maŋ lato lato tumniŋmba minamŋgit. Ye taŋawi le ne ye tuku kume purte maŋau nane tuku ŋgamuŋgal sinamŋge minwa le ye nane ndoŋ minmba minamŋgit ŋga Mam nuŋe yabaŋna.

Yudas nane Yesus biye tinaig

(Mateus 26.47-56; Markus 14.43-50; Lukas 22.47-53)

18 ¹Yesus nu yabaŋ deŋpurmba nuŋe dubiwanu taŋgo kilmba ka Kidron kule ŋguruŋ pakarka piro ande sinam kinaig. ²Yesus nuŋe dubiwanu mbal ndoŋ mara mara piro ta mbolŋge maŋgurka minanu tukunu Yesus tuku kupet taŋgo Yudas nu ma ta nu kila. ³Kile Yudas nu pris gabat le Farisi mbal tugumŋge kame mbal polis mbal afu turmba kilna sulumba nane sati lam kame agaŋ ŋak pronaig.

⁴Pronaig le Yesus maŋau ŋakmba nu mbol prowamŋgaig ta nu kila minmba nu mayok ka kusnaniŋgina: Tane ima sotade ŋgina le ⁵nane ndek nu sanaig: Sine Nasaretu taŋgo Yesus sota proweg ŋginaig le ye nuŋge ŋgina. Kupet taŋgo Yudas nu mata kame mbal ndoŋ taŋge tiŋ minna.

⁶Yesus nu ye nuŋge ŋgina le kame mbal ŋakmba piriri ŋayomba ŋgumnem ŋgumnem ndeke likinaig. ⁷Taŋanaig le Yesus nu maŋ lato nane kusnaniŋgina: Tane ima sotade ŋgina le Nasaretu taŋgo Yesus soteg ŋginaig le ⁸nu nane saniŋgina: Ye buk satingit ye nuŋge. Tane ye sotumba ndeta nane si kusrekap ŋgina. ⁹Taŋamba nu yabaŋ pasa buk sakina ta kumuŋgina. Nu teŋenmba sakina: Ne ye sina mbal kigraibket le ande nu ŋgisi ndakate ŋgina.

¹⁰Kile Simon Petrus nu nuŋe kame bagi gomba tumba pris suŋgo tuku piro taŋgo kilbanu ndinam pike welna. (Piro taŋgo ta nyunu Malkus). ¹¹Taŋana le Yesus nu Petrus sana: A ... naje bagi tumba nuŋe ma mbolŋge pale. Yiŋe Mam nuŋge piti te kule kaglinu taŋaŋ sate ta ye mbule nda. Ye nyamŋgit ŋgina.

Nane Yesus tumba Anas tugum kinaig

¹²Kile kame mbal naŋgine gabat ndoŋ Zu mbal tuku polis turmba nane Yesus biye timba wainu muliŋtumba ¹³nane amboŋga nu tumba

Anas tugum kinaig. Tanjo saibo ta tuku mbiyel nuje Kaiafas nu yar ta mbolnje pris gabat sunjo minna. ¹⁴Nu o buk Zu mbal saningina: Sine Israel tuku ma tumba tanjo ndindo kumwa ta maye nga saningina.

Petrus nu Yesus tuku nyu yabukam keŋna

(Mateus 26.69-75; Markus 14.66-72; Lukas 22.55-62)

¹⁵Nane Yesus tumba kinaig le Simon Petrus nu Yesus dubiwanu tanjo ande ndoŋ nu dubimba kinaik. Pris gabat sunjo nu tanjo ande ta nu kila. Ta tuku tanjo ta nu Yesus dubimba pris gabat sunjo tuku fonde sinam kina.

¹⁶Petrus nu malaŋga mayoknje minna le tanjo ande nu pris gabat sunjo kila ta nu pro malaŋga kulatkanu pino ta sana sulumba nu mayok ka Petrus tumba fonde sinam kina.

¹⁷⁻¹⁸Piro mbal polis mbal ndoŋ nane murkeningina le nane pa diknga likmba tiŋ minnaig le Petrus nu mata kumba nane ndoŋ pa likmba tiŋ minna. Tanjana le malaŋga kulatkanu pino ta ndek nu sana: Ne tanjo ta tuku dubiwanu tanjo ande ngina le nu ndek sana: i ... Ye kuga ngina.

¹⁹Kile pris gabat sunjo Yesus kusna-kusnana: Ne naŋe dubinade mbal ame pasa saningit le ne dubinade ngina le ²⁰nu ndek sana: Ye tanjo pino ŋakmba am mbolnje pasa tumningen. Kusem wande sunjo fonfon Zu mbal maŋgurkade tuku ma ta ŋakmba mbolnje pasa tumningen. Ye kuirkuirka pasa afu sa ndaningen. ²¹Ne ndaŋam ta tuku kusnayate. Ye pasa sake liken ta isnaig mbal nane kila minig. Ne ka nane kusnaniŋga ngina. ²²Tanjakina le Zu mbal tuku polis tanjo ande nu tugumnje minna ta nu ndek Yesus dabil panmba sana: Ne ndaŋam tanjamba pris gabat sunjo sate ngina le ²³nu ndek sana: Ye pasa ande mbarmba sakit kande te-mayokmba saya. Ye mbar ndawit le ndaŋam ake sinaŋ katyate ngina. ²⁴Tanjakina le Anas nu piro mbal saningina le Yesus wainu muli ŋak tumba pris gabat sunjo Kaiafas tugum kinaig.

²⁵Simon Petrus nu tanje pa likmba tiŋ minna le afu nane nu kaŋgermba sanaig: Ne mata nu tuku dubiwanu tanjo ande nginaig le nu Yesus tuku nyu yabuka sakina: i ... Ye kuga ngina.

²⁶Tanjo Petrusnje kilba pike welna ta nu tuku ndare tuma ande pris gabat sunjo tuku piro tanjo nu Petrus kaŋgermba sana: Ne mata nu ndoŋ piro mbolnje minat le kaŋgernit ngina. ²⁷Tanjakina le nu maŋ lato Yesus tuku nyu yabukina le teg witina.

Nane Yesus tumba Pilatus tugum kinaig

(Mateus 27.1-2,11-14; Markus 15.1-5; Lukas 23.1-5)

²⁸Maratukuk tiŋga nane Kaiafas tuku wande kusremba Yesus tumba ka gafman tuku wande tugum pronaig. Nane pro naŋgine tukul ande idusmba sine kasomok mbal tuku wandek sinam kumba kutur tumba

Pasowa nyam kumuŋ ŋga ŋga nane wande ta sinam nda kinaig. ²⁹Ta tuku gabat suŋgo Pilatus nu mayok ka nane kusnaniŋgina: Taŋgo te ndaŋat le nu tumba pasa mbol prowaig ŋga kusnaniŋgina le ³⁰nane nu sanaig: Nu mbar ndawa ta sine nu tumba ne tugum prowe nda ŋginaig. ³¹Taŋakinaig le Pilatus nu ndek saniŋgina: Taŋgine nu tumba taŋgine tukul dubimba nu pilemba lafunu tape ŋgina le Zu mbal nane nu sanaig: Tane Rom gafman tuku tukul ta taŋgo ande balewam tuku sine peusingit ŋginaig. ³²Nane pasa sakinaig ta Yesus nu o buk ail kazrai mbolŋge kumam tuku sakina ta kumunaig.

³³Pilatus nu luka wande sinam kina sulumba afu saniŋgina le nane Yesus tumba pronaig le nu kusnana: Ne Zu mbal tuku gabat suŋgo e ŋgina le ³⁴nu ndek sana: Ne naŋe wamdusmbi taŋamba kusnayate e ko afunŋe saninaig le ye kusnayate ŋga kusnana le ³⁵Pilatus nu sana: A ... ye Zu taŋgo kuga. Naŋe mbal taŋgine pris gabat nanenŋge ne tumba ye wai mbolŋge palgig. Ne ndaŋna le nane ne mbolŋge taŋade e ŋga kusnana le ³⁶nu lafumba sana: Ye kilke te kulatkam tuku gabat kuga. Ye kilke te tuku gabat kande yiŋe gageu nane ye Zu mbal tuku wai mbolŋge pile ndakuwaig ŋga nane ndoŋ kame bude kande. Ye kilke kulatket ta kise ŋgina.

³⁷Taŋakina le Pilatus nu ndek kusnana: Ne gabat suŋgo e ŋgina le nu lafumba sana: Ne sakate not. Ye tugusek maŋau te-mayokam tuku inaŋge ye te-pilna le kilke te mbol prowen. Ima nu tugusek maŋau sotate ta nu ye tuku miŋge isit ŋgina le ³⁸nu ndek nu kusnana: Tugusek maŋau ta ame agaŋ ŋgina. Taŋakina sulumba nu maŋ mayok ka Zu mbal saniŋgina: Ye nu tuku mbar ande kaŋger ndawet. ³⁹Tane tuku Pasowa ait mbolŋge muliŋtanu taŋgo ande paskanu ta kile maŋ taŋawamŋgit. Ye Zu mbal tuku gabat suŋgo te paska tiŋgi e ŋgina. ⁴⁰Taŋaka saniŋgina le nane ndek wikaraumba kuenŋka sakinaig: Taŋgo ta sine mbulig. Ne Barabas paska sine siŋga ŋginaig. (Barabas nu agaŋ ndende kuayaranu taŋgo).

19 ¹Kile Pilatus nu Yesus tumba kame mbal niŋgina le muli kareŋnumbi nu ŋgusnaig. ²Nane muli ande nzapo ŋak pirka gabat kaimba tawi gurgur mindepiye mayenu tumba nu kai tunaig sulumba ³nane ndek nu nzumilmba sanaig: Ese. Ne Zu mbal tuku gabat suŋgo ŋga samba dabil pannaig.

⁴Kile Pilatus maŋ mayok ka Zu mbal saniŋgina: Tane isap. Ye nu tuku mbar ande kaŋger ndawet. Ye nu tumba maŋ tane tugum prowi le tane kaŋgermba kila palpe ŋgina. ⁵Taŋakina le Yesus nu gabat mbolŋge muli nzapo ŋak tawi gurgur ŋak maŋ mayok kina le Pilatus nu ndek saniŋgina: Ai te. Taŋgo te kaŋgerap ŋgina.

⁶Taŋakina le pris gabat mbal polis mbal Yesus kaŋgermba ŋakmba wikaraumba sakinaig: Ail kazrai mbolŋge nil daŋŋguwaig ŋga saka minnaig le Pilatus nu ndek nane saniŋgina: Taŋgine nu tumba ail kazrai

mbolŋge nil daŋŋgap. Ye nu tuku mbar ande kaŋger ndawet ŋgina le ⁷Zu mbal ndek sakinaig: Nu sine tuku tukul suŋgo lukamba ye Kuate tuku Kiŋo ŋga sakina. Ta tuku nu siŋka kumwa ŋginaig.

⁸Nane nu Kuate tuku Kiŋo ŋginaig le Pilatus nu ismba nu kuru kuru suŋgona sulumba ⁹nu ndek Yesus tumba wandek sinam kumba maŋ kusnana: Ne aniŋge prona ŋgina kande nu pasa lafu ndana le ¹⁰Pilatus nu ndek sana: Ne ye tuku pasa lafuwe nda? Ye gabat suŋgo. Yenŋge saki le ne kusrenamŋgaig. Kuga ta ne ail kazrai mbolŋge balenamŋgaig ta ne idus ndate e ŋgina le ¹¹nu Pilatus sana: Kuate nu wo ndakuwa ta ne ye mbolŋge wam ande kam kumuŋ kuga. Ta tuku ande nu ye tumba ne wai mbolŋge pilna ta nu tuku mbar ta ne tuku mbar lite ŋgina.

¹²Taŋakina le Pilatus nu Yesus kusrewam tuku ndin sotina ta Zu mbal wikaraumba sakinaig: Taŋgo ta ye gabat suŋgo ŋgate tukunu nu Rom gabat Sesar tuku ma tam iduste. Ne nu kusrewa ta Sesar nu ne ndoŋ gubra tamŋgat ŋga sanaig.

¹³Pilatus nu pasa ta ismba nu Yesus tumba mayok kina sulumba nu ka pasa pileŋganu mbili mbolŋge minyokina. Ma ta nyunu N dame Basleŋnu Ŋak. Nane Hibru pasambi Gabata ŋgade. ¹⁴Mara ta Pasowa tuku kusem kuanenu tuku ait.

Ki buk mbilam bafuna le Pilatus nu pasa pileŋganu mbili mbolŋge minyoka Zu mbal saningina: Ai te. Taŋgine Gabat Suŋgo te ŋgina.

¹⁵Taŋakina le nane wikaraumba sakinaig: Nu balewaig. Ail kazrai mbolŋge nil daŋŋguwaig ŋginaig le nu nane saningina: i ... Taŋgine gabat suŋgo te balewaig ŋga sakade e ŋgina le pris gabat mbal lafumba sakinaig: Sesar ndo siŋgine gabat suŋgo minit ŋginaig.

¹⁶Taŋakinaig le Pilatus nu Yesus tumba ail kazrai mbolŋge pilwaig ŋga nane tuku wai mbolŋge pilna.

Nane Yesus tumba ail kazrai mbolŋge nil daŋŋginaig
(*Mateus 27.32-44; Markus 15.21-32; Lukas 23.26-43*)

¹⁷Yesus nu nuŋe ail kazrai kurana le kame mbal nu tumba ma ande nyunu Taŋgo Gabat Murko ta tugum pronaig. Hibru pasambi ma ta Golgota ŋgade. ¹⁸Taŋge nane nu tumba ail kazrai mbolŋge nil daŋŋga taŋgo armba turmba kilmba ail kazrai mbolŋge nil daŋŋge likinaig ta ande simŋge ande temŋge Yesus nu ŋgamuŋge.

¹⁹Pilatus nu nane afu saningina le ail kazrai mbolŋge pasa ande teŋenmba kuyarmba pilnaig: *Taŋgo te Nasaretnu taŋgo Yesus. Nu Zu mbal tuku gabat suŋgo* ŋga kuyarnaig. ²⁰Nane Hibru pasambi Rom pasambi Grik pasambi pasa ta kuyarnaig. Yesus ail kazrai mbolŋge pilnaig ma ta Yerusalem patukŋge tukunu Zu mbal gudommba pro pasa ta burkumba ²¹Zu mbal tuku pris gabat kame nane ka Pilatus sanaig: Nu Zu mbal tuku gabat suŋgo ŋga kuyarat ta sauka. Nu nuŋe mironŋ ye Zu mbal tuku gabat

sunjo ngate tanjamba kuyara nginaig kande ²²Pilatus nu nane saningina: Kuga. Ye kuyarit ta ndo minwa ngina.

²³Kame mbal nane Yesus ail kazrai mbolnje nil danje denpurmba nane bailkamba nu tuku tawi aganj ndende walmba kilnaig. Nu tuku tawi kuenu ta mata tinaig. Tawi ta zail ndanganu. Baslejni mbolnje tugu pilmba ka ibenje bitekngina. ²⁴Ta tuku kame mbal nanjine nanjine sakinaig: Sine tawi mayenu te fetfetmba kile ndakube. Sine usre ande kumba ande tawi tam tuku madibe nginaig. Nane tanjakinaig ta kuyar pasa ande kumunaig ta tejenmba.

Nane ye tuku tawi walmba kilnaig. Ye tuku tawi tam tuku usre ande kinaig ngate. *Mune 22.18*

Kame mbal nane wam ta kinaig.

²⁵Pino afu Yesus tuku ail kazrai tugumnje tin minnaig ta nyu kat nanjine tejenmba. Yesus ina nuje, ina nuje tuku maib nuje, Klopas tuku piyo nuje Maria, Maria Magdalanu pino turmba. ²⁶Yesus nu nuje dubiwanu tango ande tuku kume purna ta ina nuje ndon tin minna le kanjermba ndek ina nuje sana: Ina, ne tuku kiyo not ngina. Tanjakina sulumba nu ndek nuje dubiwanu tango ta sana: ²⁷Ne tuku ina nanje not ngina. Ait ta mbolnje tango ta Maria tumba nuje wande mbolnje kulatka minmba minna.

Yesus nu kumna

(Mateus 27.45-46; Markus 15.33-41; Lukas 23.44-49)

²⁸Kile Yesus nu nuje piro njakmba kugana ta kila pilmba nu kuyar pasa ande kumumba sakina: Ye kule parayate ngina.

²⁹Nza grep kule njak tanje minna ta nane kulelu tumba grep kule sinamnje pilmba papanimbi te-dunga Yesus tuku minje mbolnje pilnaig le ³⁰nu njair njinkina sulumba sakina: Kile piro suluwit nga gabat welndeka nu kumna.

Nane Yesus tuku takel make buronaig

³¹Mara ta kusem kuanenu tuku ait. Kusem ta mbolnje kusem ait sungokanu. Ta tuku mindesin ail kazrai mbolnje mine ndakuwaig nga Zu mbal nane ka Pilatus sanaig: Kame mbal tuku pasa palpe le tango keŋ ta kupe kat ngurngurwaig le kumwaig le paskuwaig nginaig. ³²Tanjakinaig le nu wokina le kame mbal ismba ndek tango ar Yesus ndon nil dannginaig nale tuku kupe kat ngurngurkinaig. ³³Tanjamba nane pro Yesus nu buk kumna le kanjermba kupe ngur ndanaig. ³⁴Kame tango andenje mbanduwanmbi nu tuku takel make soburona le pitik ndo ndare kule tur ndekina.

³⁵Ye Yohanus tanje minmba yiŋe ammbi wam ta kanjeren tukunu ye son saket. Tane mata son ngam tuku ye kuyaret. ³⁶Wam kina ta kuyar pasa armba alo kumumbi mayok kinaik. Pasa ande tejenmba sakate.

Ne tuku isu ande ŋgure nda ŋgate.

Mune 34.20

³⁷Pasa ande tejenmba sakate.

Nane nu tuku ŋgarosu soburonaig mbal nu kaŋgeramŋgaig ŋgate.

Sakaria 12.10

Taŋgo armba Yesus tuku mindesiŋ wakeinaik

(Mateus 27.57-61; Markus 15.42-47; Lukas 23.50-56)

³⁸Kile Arimateanu taŋgo Yosef nu Pilatus tugum kina. Yosef nu Yesus dubina taŋgo ta nu Zu mbal tuku kuru-kuruka nuŋe son maŋau yabukina. Nu Yesus tuku mindesiŋ tam tuku Pilatus yabaŋna le wokina le nu pro mindesiŋ ta tumba kina.

³⁹Nikodemus nu o buk Yesus tugum furir prona ta nu mata gureŋ armba kublinaig tuku ta kilmba prona. Gureŋ pitinu ta 30 kilo taŋaŋ. ⁴⁰Nale Yesus tuku mindesiŋ tumba Zu mbal tuku maŋau dubimba gureŋ kutu-kutumba tawi kaukaukmbi soŋga kusnaik.

⁴¹Yesus ail kazrai mbolŋge balenaig ma ta tugumŋge kumzaŋ ail tuku piro ande sinamŋge mindesiŋ palmbim tuku ndame burok kitek ande minna. Ndame burok ta buk mindesiŋ ande taŋge pile ndakinaig tuku. ⁴²Ait ta Zu mbal kusem kuanenu tuku ait tukunu nale Yesus tuku mindesiŋ tumba ka burok patukŋge minna ta sinamŋge pilnaik le minna.

Yesus nu maŋ tiŋgina

(Mateus 28.1-8; Markus 16.1-8; Lukas 24.1-12)

20 ¹Kusem kugana le piro tugu palmbinu ait mafe maye ndana le Maria Magdalanu nu ndame burok ta tugum kumba mambilna kande ndame suŋgo buk talka barinaig le kaŋgerna. ²Wam ta kaŋgermba nu pinderka luka kina ka Simon Petrus taŋgo ande Yesus nu tuku kume pur mayena ta nale sanikina: Nane afu singine Suŋgo tuku mindesiŋ ndame burok sinamŋge tumba ka pilnaig ma ta sine gilai ŋga sanikina le ³nale paŋtiŋga ndame burok ta tugum kambim saka kinaik.

⁴Nale pinderka kumba Yesus dubiwanu taŋgo ande nu Petrus limba nu amboŋga burok tugum ta prona. ⁵Taŋamba nu loka mambilna sulumba mindesiŋ kusnaig tuku tawi ta ndo kaŋgerna. Kaŋgermba nu sinam kine ndakina.

⁶Taŋamba minna le Simon Petrus pinderka pro burok sinam kina sulumba tawi mindesiŋ kusnaig ta ndo minna le kaŋgerna. ⁷Gabat soŋginaig tuku tawi ta kasomŋge minna le kaŋgerna. ⁸Kile taŋgo nu amboŋga prona ta nu mata burok sinam kina sulumba tawi ta kaŋgerka Yesus nu tiŋgina ta nu son ŋgina. ⁹Kuyar pasa nu Kristus maŋ tiŋgam tuku sakina ta nale katese ndanaik.

¹⁰Taŋamba nale luka nakile wande mbol kinaik.

Maria Magdalanu nu Yesus kangerna

(Mateus 28.9-10; Markus 16.9-11)

¹¹ Maria nu ndame burok tugum tanje tiŋga malmbika minna sulumba loka burok sinam ta mambilna kande ¹² eŋel armba tawi kaukauk ŋak Yesus tuku mindesiŋ minna ma ta mbolŋge ande gabat tugumŋge ande kupe tugumŋge minyok minnaik le kangerkina. ¹³ Eŋel ar ta ndek Maria sanaik: Pino, ne ndaŋam malmbikate ŋga kusnanaik le nu ndek sakina: Nane ye tuku Sunŋo tumba ka ma aninŋe pilnaig ta ye gilai ŋga sanikina. ¹⁴ Sanikina sulumba nu mbilka Yesus nu tugum tanje tiŋ minna le kangerna ta imanŋe nu katese ndana.

¹⁵ Kile Yesus nu kusnana: Pino, ne ndaŋam malmbikate. Ne ima sotate ŋga sana le nu piro te kulatkanu taŋgo ŋga idusmba nu sana: Mam, neŋge nu tumba ka ma inumŋge pilna kande ye saya le ka nu tumba ka ŋgina. ¹⁶ Taŋakina le Yesus nu sana: Maria ŋgina le nu mbilka *Rabuni* ŋgina. (Rabuni pasa ta tugunu Tum Taŋgo).

¹⁷ Yesus ndek sana: Ye Mam tugum ambe nda kan tukunu ne ye biye ndaka. Ne kumba yiŋe tira kame teŋenmba saniŋga. Ye siŋgine Mam siŋgine Kuate nu tugum ambe kanŋit ŋga saniŋga ŋgina. ¹⁸ Taŋakina le nu kumba Yesus dubiwanu mbal tugum promba saniŋgina: Ye Sunŋo kanŋerit ŋga nu pasa ŋakmba sana ta nane kubeu niŋgina.

Nuŋe dubiwanu mbal afu Yesus kangernaig

(Mateus 28.16-20; Markus 16.14-18; Lukas 24.36-49)

¹⁹ Ki ta piro tugu palmbinu ait furiram Yesus dubiwanu mbal nane wande ande mbol maŋgurka Zu mbal tuku kuru-kuruka wande malaŋga tukul ndiŋmba minnaig kande Yesus nu nane ŋgamukŋge mayok ka tiŋga saniŋgina: Tane ŋgamuŋgal mukuk ŋak minap ŋgina. ²⁰ Taŋakina sulumba nuŋe wai takel make nane tumniŋgina le nane naŋgine Sunŋo kanŋermba gare tornaig.

²¹ Kile nu maŋ saniŋgina: Tane ŋgamuŋgal mukuk ŋak minap. Mam nu ye kukulyina taŋamba ndo ye mata tane kukultingamŋgit ŋgina sulumba ²² nu nane mbolŋge mabseŋmba guwa fitka sakina: Tane Tukul Guwa tap. ²³ Tane nane afu tuku une saukap ta une ta mine nda. Afu tuku une sau ndakap ta une ta minmba minamŋgat ŋgina.

Tomas nu Yesus kangerna

²⁴ Yesus dubiwanu taŋgo 12 buk madiniŋgina ta tuku ande Tomas mape nyu ande Didimus nu Yesus mayok kina ait ta nu nane ndoŋ mine ndakina. ²⁵ Nane afu ndek Tomas sanaig: Sine siŋgine Sunŋo kanŋergig ŋginaig le nu sakina: Tane yabrikade. Yiŋe ammbi wai mbolŋge nil tuku ma kanŋerka wai tokmbi nzilal kigreka takel make buronaig ma kirewi sulumba ndo ye nu tiŋgat ta son ŋgamŋgit ŋgina.

²⁶Mara 8 kugana le nane maŋ wande ndui ta mbolŋge maŋgurka minnaig ta Tomas ndoŋ. Wande malaŋga tukul ndiŋmba minnaig le Yesus nu maŋ nane ŋgamukŋge mayok ka tiŋga saniŋgina: Tane ŋgamuŋgal mukuk ŋak minap ŋgina sulumba ²⁷kile nu Tomas sana: Ne ilmba ye tuku wai te kaŋgerka wai tokmbi kigreka wai kuitka takel burok kirewa. Ne wamdus tero ndaka son ŋga ŋgina.

²⁸Taŋakina le Tomas nu ndek sakina: O yiŋe Suŋgo, ne ye tuku Mbara ŋgina le ²⁹nu ndek Tomas sana: Ne ye kaŋgeryate sulumba son ŋgate. Afu nane ye nda kaŋgeryumba son ŋguwaig ta nane gare ŋak minamaŋgaig ŋgina.

Yohanus nu pasa te kuyarna tuku tugunu

³⁰Yesus nu nuŋe dubiwanu taŋgo am mbolŋge wam kitek sunŋomba ke likina ta afu ndo kuyarŋiŋget. ³¹Yesus nu Kuateŋge madina taŋgo. Nu Kuate tuku Kiŋo ta tane son ŋga nu kila pile mayewap ŋga ye pasa te kuyarke liket. Tane nu tuku son ŋgap ta nuŋe nyu mbolŋge tane abo tugu minmba minam tuku tamŋgaig.

Taŋgo 7 Yesus kaŋgernaig

21 ¹ŋgumnenga Yesus dubiwanu taŋgo afu Tiberias kule kualin tugumŋge minnaig le nu maŋ nane tugumŋge mayok kina ta teŋenmba. ²Nane minnaig mbal ta ande Simon Petrus ande Tomas mape nyu ande Didimus. Ande Galileanu taŋgo Nataniel tumbraŋ nuŋe Kana. Afu ta Sebedeus tuku kiŋo armba Yesus dubiwanu taŋgo armba turmba. ³Nane minnaig sulumba Simon Petrus nu saniŋgina: Ye kualegaŋ sotam kaŋgit ŋgina le nane sakinaig: Sine ndoŋ ŋginaig. Nane kumba waŋ poŋga kinaig ka kumaŋ bukŋga didika minnaig le mafena kande kualegaŋ kile ndakinaig.

⁴Maratukuk ki prowam bafuna le Yesus nu piyal taŋge tiŋ minna le nane nu kaŋgermba lislisimba nu katese ndanaig. ⁵Kile nu nane wika kusnaniŋgina: Oi. Mata kame, tane kualegaŋ afu kilaig e ŋgina le kualegaŋ kuga o ŋginaig. ⁶Nu ndek saniŋgina: Tane maŋ ndinam kumamaŋge bukŋgap ta tane kualegaŋ kilamaŋgaig ŋgina. Taŋaka saniŋgina le nane ndek taŋanaig le kualegaŋ pitinuŋge kumaŋ didike fugunaig.

⁷Kile taŋgo ande Yesus nu tuku kume pur mayena ta nu Petrus sana: Ai si. Singine Suŋgo ŋgina le ⁸nu pasa ta ismba nu pirokam tuku mal tiŋgina ta tawi tumba tiŋmba patenŋa kageka tabek kina le nane afu kumaŋ kualegaŋ ŋak didika kule makembi kinaig. Waŋ piyal patukŋge wai tutur 50 taŋamba ndo minna.

⁹Nane waŋ kusremba kinaig ka piyal taŋge pa ande dikŋginaig le ugmba minna le kaŋgernaig ta kualegaŋ pasokanu bret turmba pa mbolŋge minnaig le kaŋgerkinaig.

¹⁰Kile Yesus nu nane saniŋgina: Kualegaŋ kilaig ta afu kilmba yalpe ŋgina le ¹¹Simon Petrus nu ndek kina ka waŋ poŋga kumaŋ kualegaŋ ŋak ta didikina le tabek kina. Kualegaŋ sugo ta burkinaig ta 153 minnaig ta pitinunŋe kumaŋ pur ndakina.

¹²Kile Yesus nu nane saniŋgina: Tane ilmba isukusap ŋgina. Nuŋe dubiwanu taŋgo nane ne ima ŋga kusnawam tuku kuru-kuruka nu kusna ndanaig. Nu naŋgine Suŋgo ta nane katesenaig. ¹³Kile nu tiŋga bret kualegaŋ tur kilmba walmba niŋgina le nyinaig.

¹⁴Yesus nu kummba tiŋgina sulumba ait te nu nuŋe dubiwanu taŋgo tugumŋge prowam keŋna.

Yesus nu Petrus ndoŋ pasatina

¹⁵Nane isukuse sulunaig le Yesus nu Simon Petrus sana: Yohanus tuku kiŋo Simon, ne taŋgo kame te liniŋmba ne suŋgomba ye tuku kume purte e ŋga kusnana le nu Yesus sana: Suŋgo ne kila. Ye ne nzaliyate ŋgina. Taŋakina le Yesus ndek sana: Ne ye tuku sipsip fat isukusneninga ŋgina.

¹⁶Kile nu maŋ kusnawam arna: Yohanus tuku kiŋo Simon, ne ye tuku suŋgomba kume purte e ŋga kusnana le nu lafumba sana: Suŋgo ne kila. Ye ne nzaliyate ŋgina. Taŋakina le Yesus nu sana: Ne ye tuku sipsip kulatka mina ŋgina.

¹⁷Kile nu maŋ kusnawam keŋna: Yohanus tuku kiŋo Simon, ne ye tuku suŋgomba nzalinate e ŋga kusnana. Yesus nu ne ye tuku suŋgomba nzaliyate ŋga sawam keŋna le Petrus nu ŋgamuŋgal piti ŋak sana: Suŋgo, ne wam ŋakmba kila. Ye ne nzaliyate ta ne kila minit ŋgina. Taŋakina le Yesus nu sana: Ne yiŋe sipsip isukusneninga. ¹⁸Ye siŋka sanamŋgit. Ne mbanzo minmba ma kambim tuku idusmba let tiŋmba naŋe nzali ndo dubimba tiŋga kine promba minna. Ne saibo pilmba wai kuitka le andeŋge let tumba ne kusmba nu tuku wamdus neŋge dubiwa ŋga nu ne didika kaŋgat ŋgina. ¹⁹Nu taŋamba Petrus dir pasa sana. Ŋgumneŋga Petrus nu kummba Kuate tuku nyu suŋgo te-mbolamŋgat ta nu tumna. Taŋaka sana sulumba nu ndek sakina: Ne ye dubiya ŋgina.

²⁰Taŋakina le Petrus nu mbilka taŋgo ande Yesus nu tuku kume pur mayena ta ilna le kaŋgerna. Taŋgo ta nane buk wande mbolŋge isukusmba minmba nu Yesus patumba minyoka gemna sulumba ima nu ne tuku kupet taŋgo mayok kaŋgat ŋga Yesus kusnana. ²¹Petrus nu taŋgo ta ilna le kaŋgermba ndek Yesus sana: Suŋgo, taŋgo te nu ndaŋamŋgat ŋga sana le nu lafumba sana: ²²Nu abo minwa le ye luka ndekamŋgit ŋga idusi ta ne tuku piro kuga. Ne ye dubiya ŋgina.

²³Ŋgumneŋga Yesus tuku mbal afu taŋgo ta kume nda ŋga sakinaig le pasa ta suŋgokina ta Yesus nu taŋgo ta kume nda ŋga sa ndakina. Kuga. Nu teŋenmba sakina: Nu abo minwa le ye luka ndekamŋgit ŋga idusi ta ne tuku piro kuga ŋga Petrus sana.

²⁴Yesus dubiwanu tango nu kume nda nga sakinaig ta ye Yohanus. Wam kame te ngakmba yiye ammbi kangerken sulumba pasa te kuyarke liket. Pasa te siŋka son pasa ta sine kila. ²⁵Yesus nu maŋau afu sunḡomba turmba ke likina. Ande nu wam ta ngakmba kuyarke likina kande kilke tugu ngakmba mbolŋge waŋe ta patikam tuku ma kumuŋ kuga kande. Son.